

Suvi Klapuri

**CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUN
OPISKELIJOIDEN KOTOUTUMINEN**

KANSAINVÄLISTEN

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutus
Toukokuu 2021**

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Toukokuu 2021	Tekijä/tekijät Suvi Klapuri
Koulutus Liiketalouden koulutusohjelma		☒ AMK ☐ YAMK
Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kotoutuminen.		
Työn ohjaaja Ann-Christine Johnsson		Sivumäärä 45 + 3
Työelämäohjaaja		
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumista opiskelukaupunkiinsa. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Centria-ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan, eli TKI-toiminnan, koordinoima ”Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin” -hanke. Keväällä 2019 kaikille Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisille opiskelijoille lähetettiin sähköpostin kautta linkki kotoutumiseen liittyvään Webropol-kyselyyn. Opinnäytetyössä esitetään Webropol-kyselyn tulokset. Lisäksi tehtiin haastattelut kymmenelle Centria-ammattikorkeakoulun suomalaiselle eri alojen opiskelijalle, liittyen yhteistyöhön kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Opinnäytetyössä käsitellään haastattelujen vastaukset. Opinnäytetyössä käytettiin sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista tutkimusmenetelmää.</p> <p>Opinnäytetyössä kerrotaan kyselytutkimuksen ja haastattelujen teosta, ja kyselytutkimuksen sekä haastattelujen tulokset. Lisäksi opinnäytetyössä käytetään kotoutumiseen ja kansainvälisyyteen liittyviä lähdemateriaaleja. Webropol-kyselyn tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa kaikkien kansainvälisten opiskelijoiden kanssa työskentelevien parissa.</p>		

<p>Asiasanat Centria-ammattikorkeakoulu, kansainväliset opiskelijat, kotoutuminen, kotouttaminen.</p>
--

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date May 2021	Author Suvi Klapuri
Degree programme Business Administration		
Name of thesis Integration of international students of Centria University of Applied Sciences		
Centria supervisor Ann-Christine Johnsson	Pages 45 + 3	
Instructor representing commissioning institution or company		
<p>The aim of the thesis was to find out the integration of international students of Centria University of Applied Sciences in their study city. The thesis was commissioned by the Centria University of Applied Sciences` research, development and innovation activities, ie RDI activities, and the project ”Inclusive and collaborative learning pathways”. In the spring of 2019, a link to the Webropol survey related to integration was sent by e-mail to all international students of Centria University of Applied Sciences. The results of the Webropol survey are presented in the thesis. In addition, interviews were conducted with ten Finnish students of Centria University of Applied Sciences in various fields, related to cooperation with international students. The answers to the interviews are discussed in the thesis. Both qualitative and quantitative research methods are used in the thesis.</p> <p>The thesis describes the conduct of the survey and interviews, and the results of the survey and interviews. In addition, source materials related to integration and internationality are used in the thesis. The results of the Webropol survey can be utilized in the future with all those working with international students.</p>		
Key words Centria University of Applied Sciences, international students, integration, social integration.		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KOTOUTTAMINEN JA KOTOUTUMINEN	3
2.1 Määritelmät.....	3
2.2 Maahanmuuttajat Suomessa.....	4
2.3 Kotoutumisprosessi	5
2.4 Kansainväliset opiskelijat Suomessa	10
3 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	15
3.1 Kyselytutkimus	15
3.2 Kyselylomakkeen laatiminen	16
3.3 Tutkimusjoukko ja tiedonkeruu.....	16
4 TUTKIMUSTULOKSET	17
4.1 Taustatiedot.....	17
4.2 Kyselyn vastaukset.....	22
5 CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU JA KANSAINVÄLISYYS.....	29
5.1 Kansainvälisyys ja International Student Barometer -kysely	29
5.2 Kansainvälisyys Centria-ammattikorkeakoulussa.....	32
5.3 Haastattelu suomalaisille opiskelijoille.....	36
6 YHTEENVETO JA KEHITTÄMISIDEOITA	38
LÄHTEET	43
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Vastaajien sukupuoli	18
KUVIO 2. Vastaajien ikäjakauma	18
KUVIO 3. Vastaajien asumismuoto.....	19
KUVIO 4. Vastaajien kotimaanosa.....	20
KUVIO 5. Vastaajien Suomessa oloaika.....	21
KUVIO 6. Kotoutumiseen liittyvät tärkeät asiat.....	22
KUVIO 7. Kuinka hyvin Centria-ammattikorkeakoulu on onnistunut kotouttamisessa.....	24
KUVIO 8. Asiat, jotka auttavat kulttuurin oppimisessa.....	26
KUVIO 9. Suomen kielen oppiminen.....	27

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisen opiskelijan kotoutumiseen, ja kuinka tärkeinä kyseisiä tekijöitä pidetään kotoutumisprosessissa. Lähetin keväällä 2019 kaikille Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisille opiskelijoille sähköpostitse Webropol-kyselyn liittyen kotoutumiseen (LIITE 1). Vastauksia tuli yhteensä 57 kappaletta. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Centria-ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, eli TKI -toiminta. Opinnäytetyön aihe tuli Centria-ammattikorkeakoulun TKI -toiminnan koordinoimalta ”Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin” -hankkeelta. Tein keväällä 2019 myös haastattelut kymmenelle Centria-ammattikorkeakoulun suomalaiselle opiskelijalle liittyen yhteistyöhön Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kanssa (LIITE 2). Opinnäytetyössä käydään läpi haastattelujen tulokset.

”Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin” -hankkeen tarkoituksena oli edistää ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kotoutumista esimerkiksi opintoihin ja työllistymiseen liittyvin keinoin. Hankkeen kohderyhmänä olivat ulkomaalaistaustaiset henkilöt, työnantajat ja koulutustoimijat. Kansainvälisille opiskelijoille suunniteltiin yhdessä opintojaksoja, joissa huomioitiin muun muassa kielelliset ja kulttuuriset haasteet. Opiskelijoille järjestettiin myös työnantajien kohtaamisia, tavoitteena harjoittelu- ja työpaikkojen saaminen. Työnantajille järjestettiin maahanmuuttajaopiskelijoiden kohtaamisia, harjoittelijoita ja kesätyöntekijöitä. Työnantajien kanssa etsittiin yhdessä keinoja madaltaa kynnystä maahanmuuttajien työllistämiseksi. Koulutustoimijat ovat vahvistaneet opiskelijoiden osallisuutta ja eri sektorirajat ylittäviä yhteistyöverkostoja. Hankkeessa etsittiin keinoja ulkomaalaistaustaisten henkilöiden ja työnantajien kohtaamiselle esimerkiksi järjestämällä tilaisuuksia, joissa työnantajat ja työnhakijat voivat löytää toisensa. Lisäksi opiskelijoiden suomen kielen taitoja kohennettiin lisäämällä vapaaehtoista kielen opiskelua, ja heitä rohkaistiin käyttämään suomen kieltä opinnoissa ja vapaa-ajalla. Yhteistyökumppaneina olivat myös kolmannen sektorin toimijat. Kaksikielisillä alueilla edistettiin myös maahanmuuttajien ruotsin kielen opiskelua. Hankkeen tavoitteena oli tavoittaa 400 maahanmuuttajaa, mutta hanke tavoittikin toiminnallaan yhteensä 770 maahanmuuttajaa. (Centria TKI 2021.)

Centria-ammattikorkeakoulun vapaavalintainen suomen kielen pilottiopintajakso nimeltään "Finnish Club" oli suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä kieltenopettajien kanssa. Hankkeen toiminnan eri keinoin vahvistettiin opiskelijoiden osallisuutta, ja sektorirajat ylittäviä yhteistyöverkostoja. Hankkeen toteutusaika oli 9/2018 - 12/2020. Yhteishankkeessa olivat mukana Centria-ammattikorkeakoulun lisäksi Kajaanin ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä sekä Kokkolan ja Pietarsaaren kaupungit. Hanke on ollut myös mukana erilaisissa yhteistyötapahtumissa toimintansa ajan. (Centria TKI 2021.) Suoritin osan tradenomiopintojen syventävästä harjoittelusta "Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin" -hankkeessa.

Opinnäytetyössä käytettiin aineistona Webropol-kyselytutkimuksen tuloksia, sekä Centria-ammattikorkeakoulun suomalaisille opiskelijoille suoritetun haastattelun vastauksia. Lähteinä käytettiin alan kirjallisuutta, artikkeleita ja tutkimuksia. Tutkimusmenetelmänä käytin sekä laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, että kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää.

2 KOTOUTTAMINEN JA KOTOUTUMINEN

Tässä luvussa käsitellään kotouttamista ja kotoutumista käsitteinä. Lisäksi kuvataan kotoutumisprosessia ulkomaalaisen opiskelijan näkökulmasta.

2.1 Määritelmät

Kotouttaminen tarkoittaa viranomaistoimenpiteitä, joilla yksilön kotoutumista edistetään hyvinvoinnin, terveyden, koulutuksen ja työllisyyden lisäämisen keinoin (THL 2019). Vuonna 2011 voimaantulleessa uudistetussa kotouttamislaissa (1386/2011) kotouttaminen tarkoittaa “kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla”. Suomessa kotouttavia viranomaisia ovat pääasiassa kunta ja TE-toimisto. Viranomaiset tekevät tiivistä kotouttamisyhteistyötä oppilaitosten ja erilaisten kolmannen sektorin toimijoiden kuten järjestöjen ja yhdistysten kanssa. (Rasilainen 2016, 20.)

Kotoutuminen tarkoittaa maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen (Rasilainen 2016, 20). Kulttuuriin kuuluvat kaikki ne asiat, joita ihmiset ja kansat ovat oppineet historiansa aikana tekemään ja arvostamaan. Kulttuuriset piirteet on opittu asia. Kulttuurin muodostavat tietyn instituution, organisaation, kansan tai ryhmän jaetut asenteet, arvot, uskomukset, toimintatavat ja käytännöt. (Peda.net 2018.)

Kotoutumisen tavoitteena on, että maahanmuuttaja kokee olevansa yhteiskunnan täysivaltainen jäsen, jolla on uudessa kotimaassa tarvittavia tietoja ja taitoja. Maahanmuuttajan vastaanottava yhteiskunta taas puolestaan monimuotoistuu, ja sen asukkaat sopeutuvat maahanmuuton myötä monimuotoisempaan yhteiskuntaan. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.)

Maahanmuutto eli immigraatio tarkoittaa muuttoa johonkin maahan. Maahanmuuttaja tarkoittaa maahan muuttavaa henkilöä. (Maahanmuuttovirasto 2019.) Maahanmuuttaja/siirtolainen/tulokas on henkilö, jonka odotetaan pysyvän tietyn ajan muussa maassa kuin kotimaassaan, muista kuin matkailusta tai kausityöskentelystä johtuvista syistä (Ahokas 2010, 8).

2.2 Maahanmuuttajat Suomessa

Suomi on ollut aina enemmän maastamuuttomaa kuin maahanmuuttomaa. Vasta 1980-luvulta lähtien maahanmuutto on ollut yleisempää kuin maastamuutto. Suomen väestörakenne on muuttunut poikkeuksellisen voimakkaasti. Suomea uhkaa työvoimapula, koska suuret ikäluokat ovat siirtymässä eläkkeelle. Kotimainen työvoiman tarjonta ei tule vastaamaan kysyntää, vaikka ikääntyneet, osa-aikaiset, työttömät ja vajaakuntoiset saataisiin työhön. Ennustettua työvoimapulaa pyritäänkin ratkaisemaan esimerkiksi ulkomaisen työvoiman avulla. Hallituksen maahanmuuttopoliittisen ohjelman tavoitteena on työperustaisen maahanmuuton lisääminen. Työikäisen väestön osuus vähenee Euroopassa myös muissa maissa. Minkälaisen kuvan Suomi välittää maailmalle, vaikuttaa siihen, miten Suomi selviytyy kansainvälisessä kilpailussa osaavasta työvoimasta. Rassististen ilmiöiden ehkäiseminen ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ovat keskeisiä. Tavoitteena on myös tunnistaa ja hyödyntää maassa jo asuvien maahanmuuttajien työvoima- ja osaamispotentiaali. Lisäksi tulisi pyrkiä lisäämään Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten osaajien silmissä. (Valtioneuvosto 2018.)

Vuonna 2019 Suomen väestöstä oli ulkomaalaistaustaisia 423 494. Ulkomaalaistaustaisista yli puolet asui Uudellamaalla. Myös Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan maakunnissa ulkomaalaistaustaisia asui suhteellisesti enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Suhteellisesti pienin ulkomaalaistaustaisten osuus oli Etelä-Pohjanmaalla. (Tilastokeskus 2020.)

Suomea pidetään avoimena ja tasa-arvoisena tietoyhteiskuntana. Ulkomaalaisten huippuosaajien houkuttelemista yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin pidetään keinona kehittää tietoyhteiskuntaa. Suomi tarvitsee hyvin koulutettuja, ammattitaitoisia ja innovatiivisia työntekijöitä, jotka lisäävät Suomen kilpailukykyä ja luovat uusia työpaikkoja, sekä tukevat palveluelinkeinojen kannattavuutta. Suomi pyrkii houkuttelemaan tänne myös ulkomaalaisia opiskelijoita taloudellisen kilpailukyvyn takaamiseksi. Vain pienehkö osa Suomessa tutkinnon suorittaneista ulkomaalaisista on jäänyt Suomeen töihin. Ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden, sekä heidän perheittensä houkuttelevuus Suomeen riippuu jossain määrin myös suomalaisten suhtautumisesta ulkomaalaisiin osaajiin. (Jaakkola 2009, 44 - 45.)

Se, miten hyvin uusi tulija kotoutuu, riippuu monesta eri tekijästä: lähtösyistä, kielitaidosta, sosioekonomisesta tilanteesta uudessa maassa sekä sosiaalisista verkostoista. Kotoutumista on rakenteellista, kulttuurista, poliittista, sosiaalista ja samastumisena ilmenevää. Maahanmuuttaja voi integroitua eri tahtiin integraation eri osa-alueilla ja jonkun osa-alueen integraation puute voi hankaloittaa kotoutumista toisella osa-alueella. (Rasilainen 2016, 19.)

Maahan muuttaneiden hyvinvointi on kytköksissä kotoutumisen onnistumiseen. Uuteen maahan asettumisen riskitekijöiksi hyvinvoinnin kannalta on havaittu työttömyys ja taloudelliset ongelmat, sekä sosiaalinen eristyneisyys. Kotoutumista vahvistavat toimenpiteet vahvistavat myös hyvinvointia väestötasolla: syrjimättömyyden, kielitaidon hankkimisen, työllistymisen, sosiaalisten siteiden sekä osallisuuden tuki rakentavat mahdollisuuksia hallita omaa elämää. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015, 13, 22, 56.)

2.3 Kotoutumisprosessi

Kotoutuminen on kaksisuuntaista, sillä kotoutuminen uusiin olosuhteisiin ei koske vain maahanmuuttajia, vaan myös kantaväestön edustajien on sopeuduttava globaalin muuttoliikkeen myötä elämään kulttuurisesti aiempaa monimuotoisemmassa yhteiskunnassa. Ensisijaisesti kotoutumisen onnistumista mitataan seuraavilla mittareilla: työllisyys, suomen/ruotsin kielen taito, riippumattomuus sosiaaliturvasta, ja yhteisöön kuuluminen eli sosiaaliset verkostot. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan kotouttamistoimenpiteiden tarkoituksena on, että maahanmuuttanut löytää paikkansa sekä työmarkkinoilla että paikallisyhteisöissä. On tärkeää, että maahanmuuttaja saavuttaa sellaiset suomen ja tai ruotsin kielen valmiudet, joita hän tarvitsee Suomessa sekä arkielämässä, että työssä ja koulutuksessa. Kartoituksessa on arvioitu, että lisääntyvä maahanmuutto lisää muun muassa tarvetta maahanmuuttajien valmistaviin ja valmentaviin koulutuksiin myös ammattikorkeakouluissa. (Rasilainen 2016, 21, 32.)

Paikassa vietetyn ajan pituus ei ole riittävä osoitus siitä, että ihminen on akkulturoitunut kyseiseen alueeseen. Akkulturaatio on harvoin ehdotonta. Monien vuosien jälkeenkin ihminen saattaa sisällyttää vastaanottavan kulttuurin käytäntöjä ja sopia täydellisesti työympäristöön ja julkisiin piireihin, mutta säilyttää kuitenkin oman kulttuurinsa sosiaaliset arvot ja käsitykset yksityisissä piireissä. Jotkut henkilöt sulautuvat paikalliseen ympäristöön ja ”muuttuvat paikalliseksi”. He päästävät irti alkuperäisistä kulttuuritottumuksistaan ja oletuksistaan ja sisällyttävät uuteen kulttuurimiljööseen liittyvät tavat ja oletukset. Paikalliset, jotka ovat tekemisissä näiden henkilöiden kanssa, eivät ehkä löydä kulttuurillisia eroavaisuuksia. Assimilaation ja erottelemisen välillä jotkut yksilöt käyttävät integraatiostrategiaa ja pyrkivät säilyttämään kotikulttuurinsa tärkeät näkökulmat ja rakentamaan samalla menestyviä suhteita uudessa ympäristössä. Vaikka ensisilmäyksellä vaikuttaa siltä, että integraatio on paras strategia ja kaikkien tulisi valita se, on tärkeää muistaa, että isäntäkulttuurit vaihtelevat siinä määrin, kuinka integraatio on mahdollista. Kun toimitaan ulkomaalaisten ja maahanmuuttajien kanssa omassa yhteisössä, tulee miettiä millaisia paineita kohdemaan kulttuuri heille asettaa, ja sitä missä määrin odottaa heidän sulautuvan, erottuvan tai integroituvan. (Nardon 2017, 81 - 82.)

Mullistavat kokemukset saattavat tapahtua myös lähellä kotia. On mahdollista saada merkityksellisiä ja kehittäviä monikulttuurisia kokemuksia ilmankin matkustamista, etsimällä lähipiiristä eri kulttuureista tulevia ihmisiä, jotka ovat muuttaneet maahan tai ovat käymässä. Esimerkiksi viettämällä aikaa paikallisessa maahanmuuttajien yhteisössä, voidaan oppia heidän näkemyksistään liittyen perheeseen, työhön tai mihin tahansa muuhun asiaan. Voidaan myös oppia ymmärtämään eri kulttuurien perinteitä, ja vaikka uskontoja ja taidetta. Avain on ajatella kulttuurienvälistä vuorovaikutusta oppimismahdollisuutena. Kun ajatteleme kulttuurienvälisen vuorovaikutuksen oppimismahdollisuutena, keskitymme ymmärtämiseen mieluummin kuin tuomitsemiseen. Kun opitaan työskentelemään toinen toistemme kanssa, ja opitaan toinen toisiltamme, aletaan arvostamaan erilaisuuksiamme rikkauden ja synergian lähteenä. Kun avaututaan oppimaan toisiltamme, ja päästetään irti ennakkoluuloisista ajatuksistamme sen suhteen, miten maailman pitäisi toimia, voidaan luoda parempi paikka meille kaikille. (Nardon 2017, 165, 170.)

Kotoutumisesta, kotouttamisesta ja siihen liittyvästä koulutuksesta on tehty eri tahojen toimesta toimenpide-ehdotuksia. Kotouttamis- ja koulutuspalveluissa on paljon kehitettävää. Hyviä käy-

täntöjä on etsitty Pohjoismaista ja vertailtu erilaisia malleja ja toteuttamistapoja. Toimintaehdotuksia ovat esimerkiksi erilaisiin työtehtäviin liittyvien kielitaitovaatimusten muuttaminen joustavimmiksi, maahanmuuttajien osaamisen täysmääräinen hyödyntäminen, ilmaisen kielikoulutuksen mahdollistaminen, ja riittävien resurssien ohjaaminen alkuvaiheen kotoutumispalveluihin. (Rasilainen 2016, 34 - 58.)

Kotouttamisen onnistumisen kannalta maahanmuuttajia olisi hyvä ajatella yksittäisinä henkilöinä tai sellaisten tiettyjen alaryhmien jäseninä, jotka määrittellään kansallisuuden tai etnisen alkuperän, uskonnon, sukupuolen, iän tai saapumissyyn mukaan. Jälkimmäiseen luokkaan kuuluvia ryhmiä ovat esimerkiksi taloudellisten syiden vuoksi tulleet maahanmuuttajat, pakolaiset tai perheiden yhdistämisen kautta saapuneet. Maahanmuuton lajit vaihtelevat eri jäsenvaltioiden välillä. Perheenyhdistäminen on merkittävä syy esimerkiksi Itävallassa, Ranskassa ja Ruotsissa, kun taas Irlannin, Espanjan ja Portugalin kaltaisissa valtioissa suurin osa maahanmuuttajista saapuu työhön liittyvien syiden takia. (Ahokas 2010, 7.)

Kotouttamisprosessi sisältää valtion ja yksittäisen maahanmuuttajan lisäksi tiiviit kumppanuuDET hallituksen ja kansalaisyhteiskunnan eri toimijoiden välillä. Esimerkiksi poliittisilla johtajilla on julkisina toimijoina suuri vastuu edistää myönteistä asennetta maahanmuuttajia kohtaan ulkomaalaisvihan ja rasististen suuntausten sijaan. Menestyksenkäs kotouttamisprosessi edellyttää lukuisten sidosryhmien osallistumista. Tyypillisessä kotouttamispolitiikassa maahanmuuttajat liitetään vastaanottavan maan instituutioihin ja työmarkkinoille. Maahanmuuttajien poliittiseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen perustuvaan kotoutumiseen ei aina kiinnitetä riittävästi huomiota. Onkin ehdotettu, että kotouttaminen käsitteen sijasta tulisi korostaa johonkin kuulumisen tunnetta, henkilöiden osallistumista eri elämäntiloilla sekä aktiivista kansalaisuutta. Kotoutumista olisi korostettava kaksisuuntaisena prosessina, koska kotoutuminen edellyttää alkuperäisväestöltä osallistumista ja suvaitsevaisuutta. (Ahokas 2010, 10.)

Työllistyvä ja kielitaitoinen maahanmuuttaja on Suomelle tärkeä resurssi. Eri koulutuksissa tarvitaan erilaisia maahanmuuttajakieliä taitavia. On tärkeää osata kartoittaa ja tunnistaa se tieto ja taito, mitä maahanmuuttajalla on jo valmiiksi. Tämä auttaa myös kotoutumaan ja juurtumaan paremmin uuteen kotimaahan. Uusi tulija tulisi nähdä yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä,

jolle löytyy oma paikka. Maahanmuuttajien koulutus on investointi, jonka ansiosta uusista tulijoista saadaan täysipainoisia yhteiskunnan jäseniä. (Rasilainen 2016, 59 - 62.)

Maahanmuuttajien kotouttaminen on yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden lisäksi olennaista myös taloudelliselle kehitykselle. Kotoutuminen voidaan määritellä kaksisuuntaiseksi prosessiksi, johon sisältyy sekä maahanmuuttajien että vastaanottavan yhteiskunnan vastavuoroiset oikeudet ja velvoitteet. Eri Euroopan maiden maahanmuuttopolitiikka eroaa toisistaan, johtuen erilaisista lähtökohdista ja näkökulmista kotouttamisen suhteen. Kotoutumisen käsite ja käytäntö vaihtelevat esimerkiksi erityisten maahanmuuttohistorioiden takia. (Ahokas 2010, 6.)

Euroopan unionissa on laadittu yhteisiä peruseriaatteita liittyen maahanmuuttajien kotouttamispolitiikkaan. Peruseriaatteiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita laatimaan politiikkaa ja toimia vertailukohtana nykyisen ja tulevan kotouttamispolitiikan täytäntöönpanolle ja arvioinnille. Näitä periaatteita on kehitetty edelleen komission tiedonannossa ”Yhteinen toimintasuunnitelma kotouttamiselle”, jossa ehdotetaan konkreettisia toimenpiteitä yhteisten peruseriaatteiden panemiselle täytäntöön. Yksi maahanmuuttajien yhteiskunnallisen ja poliittisen osallistumisen osalta keskeisin yhteinen peruseriaate on seuraava:

Yhteinen peruseriaate 1: Jäsenvaltiot ovat hyväksyneet monia toimenpiteitä edistääkseen kotouttamista kaksisuuntaisena prosessina. Tämän periaatteen paneminen täytäntöön tarkoituksenmukaisesti on kuitenkin pitkäaikainen haaste, joka edellyttää lisäponnistuksia. Rakenteelliset, vastaanottavaan väestöön kohdistetut aloitteet, joiden tarkoituksena on vahvistaa sen erilaisuuteen sopeutumista koskevaa kykyä, ovat edelleen aliedustettuja kansallisissa strategioissa. (Ahokas 2010, 19 - 20.)

Maahanmuuttajilla on vaalien lisäksi usein mahdollisuus osallistua erilaisiin neuvoo-antaviin foorumeihin ja elimiin, ohjausryhmiin, neuvottelukuntiin ja työryhmiin. Nämä voivat olla tärkeitä välineitä poliittisessa osallistumisessa, edustuksessa ja ulkomaalaisten asukkaiden etujen puolustamisessa erityisesti paikallistasolla. (Ahokas 2010, 23.)

Maahanmuuttajilla voi olla vapaaehtoistyössä merkittävä asema aktiivisina kansalaisina. Vapaaehtoistyöksi määritellään kaikki sellaisten palkattomien toimien yhteismäärä, jota kansalaiset tekevät toistensa puolesta omasta vapaasta tahdostaan. Vapaaehtoistyö on kaksisuuntaisen kotouttamisprosessin resurssi, jota ei ole täysin vielä tunnistettu. Yhteiskunnallinen osal-

listuminen sisältää laajan valikoiman toimia eri järjestöissä. Maahanmuuttajat ottavat aktiivisesti osaa yhteiskuntaan ja rakentavat suhteita vastaanottavan yhteiskunnan jäseniin osallistumalla yhteiskunnallisiin instituutioihin ja hankkeisiin. Kun maahanmuuttajien osallistumista helpotetaan ja heidän osuuttaan arvostetaan, edistetään osallisuutta ja heidänkin taitonsa pääsevät käyttöön. Ihanteellista olisi, että vapaaehtoisten työhönnottostrategioissa otettaisiin kulttuurinen moninaisuus huomioon. Vapaaehtoistyön katsotaan edistävän parempaa kotouttamista, kuitenkin maahanmuuttajien osallistumiselle kyseisiin toimiin on edelleen merkittäviä esteitä niin henkilökohtaisella, kuin yhteiskunnallisellakin tasolla. Esteitä voivat olla esimerkiksi kielen heikko taito, tarvittavien taitojen ja koulutuksen puute, sekä uskalluksen puute ilmoittautua vapaaehtoiseksi. Sidosryhmien tulisi pyrkiä poistamaan nämä esteet. Maahanmuuttajien ja kansalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien tasa-arvo toteutuu maahanmuuttajien aktiivisen osallistumisen kautta. (Ahokas 2010, 24 - 26.)

Tiedon jakaminen hyvistä käytännöistä, joilla edistetään maahanmuuttajien osallistumista ja kotouttamista, voi olla avuksi poliitikoille ja käytännön työtä tekeville kehittämään uusia tai muokattamaan olemassa olevia käytäntöjä paremmin toimiviksi. Päättäjille ja käytännön toimijoille on laadittukin luettelo onnistuneista käytännöistä tai onnistuneista hankkeita määrittävistä ominaisuuksista. Onnistuneita käytäntöjä määrittäviä ominaisuuksia ovat muun muassa saatavuus, kohderyhmien mukaan ottaminen, sekä kotouttaminen kaksisuuntaisena prosessina. Saatavuus tarkoittaa, että vapaaehtoistyön on oltava helposti maahanmuuttajien saatavilla. Se voi tarkoittaa tiedon tarjoamista maahanmuuttajaryhmien omalla kielellä. Kohderyhmät olisi otettava mukaan prosessiin jo alusta lähtien. Maahanmuuttajien ei pitäisi olla kotouttamishankkeiden ainoa kohderyhmä, vaan myös kantaväestön ja eri yhteiskunnallisten ryhmien pitäisi osallistua. (Ahokas 2010, 29.)

Monesti ulkomaalainen päätyy koulutustaan vastaamattomalle paikalle työssään. Kotimaassaan korkeasti koulutettu maahanmuuttaja saattaa päätyä alemman asteen ammattiin Suomessa. Suomalaiset työnantajat ottavat mieluummin työntekijäksi suomalaisen henkilön, vaikka maahanmuuttaja olisi tehtävään pätevämpi. (Hiltunen 2012, 15.)

2.4 Kansainväliset opiskelijat Suomessa

Kansainvälisellä korkeakouluopiskelijalla tarkoitetaan opiskelijaa, joka on kouluttautunut josakin muussa maassa, ja joka ei asu pysyvästi nykyisessä opiskelumaassaan. Käsitteellä ulkomaalainen opiskelija taas viitataan opiskelijaan, jolla ei ole Suomen kansalaisuutta. CIMOn selvityksissä käytetään käsitettä ulkomaalainen tutkinto-opiskelija. Kansainvälisen opiskelijan voi määritellä myös henkilöksi, joka on elänyt useassa yhteiskunnassa tai kulttuurissa. Kansainvälisen opiskelijan käsite on todellisuudessa moninaisempi kuin edellä mainitut määritelmät. (Vaarala & Kyckling 2017.) Maahanmuuttajataustainen korkeakouluopiskelija on henkilö, joka on asettunut asumaan maahan vuodeksi tai pidemmäksi ajaksi, ja on maassa maahanmuuttosyistä.

Valtaosa maahanmuuttajataustaisista opiskelijoista opiskelee englanninkielisissä tutkintoon johtavissa koulutuksissa, ja on tullut Suomeen opintojen ajaksi. (Hiltunen 2012, 104).

Jos tulee opiskelemaan Suomeen yli 90 päivän ajaksi, tarvitsee oleskeluluvan opiskelun perusteella. Suomessa voi opiskella alle 90 päivää ilman oleskelulupaa. Alle 90 päivän oleskelua varten saattaa tarvita viisumin. Jos kuuluu opiskelijoita koskevan lain piiriin, voi tulla Suomeen suorittamaan opintoja korkeintaan 360 päivän ajaksi. Silloin pitää tehdä liikkumisilmoitus Maahanmuuttovirastolle. Suomalaiset korkeakoulut perivät lukuvuosimaksun EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta. Opiskelijan oleskeluluvalla saa tehdä ilman rajoituksia työtä, joka liittyy tutkintoon. Lisäksi ansiotyötä saa tehdä rajoitetusti. (Maahanmuuttovirasto 2021.)

Noin 5 miljoonaa korkeakouluopiskelijaa opiskelee kotimaansa ulkopuolella, määrä on kaksinkertaistunut reilussa 10 vuodessa. Suurimmat opiskelijavirrat tulevat Aasian maista ja suuntautuvat läntisiin OECD- maihin, useimmiten Yhdysvaltoihin, Britanniaan ja Australiaan. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on kasvanut myös Suomen yliopistoissa ja ammatti-korkeakouluissa. Suomalaisissa korkeakouluissa opiskelee 21 061 ulkomaalaista opiskelijaa. Suomen korkeakouluissa vuonna 2016 yleisimmät kansalaisuudet olivat Venäjä, Vietnam,

Kiina ja Nepal. Yleisimmät alat ulkomaalaisten keskuudessa olivat tekniikka ja kaupallinen ala. (Opetushallitus 2018.)

Enemmistö suomalaisista suhtautui myönteisesti ulkomaalaisiin opiskelijoihin ja asiantuntijoihin. Suuremmissa kaupungeissa suhtautuminen ulkomaalaisiin opiskelijoihin oli myönteisempää kuin muualla. Suuremmissa kaupungeissa asuu paljon hyvin koulutettuja ihmisiä, joten se selittää myönteisemmät asenteet ulkomaalaisia opiskelijoita kohtaan. Korkea koulutus oli siis yhteydessä myönteisiin asenteisiin eri etnisiä ryhmiä kohtaan. Tutkimuksesta tuli ilmi myös, että suomalaiset suhtautuivat myönteisemmin korkean elintason maista tuleviin maahanmuuttajiin kuin meitä köyhemmistä maista tuleviin vähemmistöihin. (Jaakkola 2009, 45 - 52.)

Maahanmuuttajaopiskelijan oppiminen voi olla haasteellista esimerkiksi erilaisten oppimistottumusten, osaamisperustan, puutteellisen kielitaidon tai sopeutumisvaikeuksien takia. Maahanmuuttajiin suomalaisessa yhteiskunnassa helposti liitettävä negaatio heikentää useiden maahanmuuttajaopiskelijoiden mahdollisuuksia kokea itsensä tasaveroisiksi toimijoiksi. Myös työllistymismahdollisuudet opintojen aikana erityisesti lyhyen aikaa maassa olleiden osalta ovat usein heikot. (Hiltunen 2012.)

Esteinä maahanmuuttajien ammattikorkeakouluopinnoille ovat muun muassa kielitaito, suomalaisen koulutusjärjestelmän vieraus, sekä opiskelukulttuurin erilaisuus. Vuodesta 2010 alkaen ammattikorkeakouluilla on ollut mahdollisuus järjestää maahanmuuttajille tarkoitettua valmentavaa opetusta. Valmentavan koulutuksen järjestäminen on aloitettu joko projektirahoituksella tai yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa. Ammattikorkeakouluopinnot edistävät omalta osaltaan kotoutumista ja juurtumista suomalaiseen yhteiskuntaan, sekä kiinnittymistä työelämään. Korkeakouluista valmistuneiden työllistyminen ei ole Suomessa kuitenkaan tarpeeksi toimivaa. Tutkimuksen mukaan työllistymistä vaikeuttaa eniten kielitaidon riittämättömyys ja verkostojen puute. Työllistyneiden ulkomaalaisten palkkataso oli tulosten perusteella alhaisempi kuin suomalaisilla vastavalmistuneilla. Eniten syrjintää kokivat afrikkalaistaustaiset henkilöt. Eräs ulkomaalainen opiskelija on sanonut seuraavaa:

In working life, Finns look at foreigners`work ability for a long time before they accept a person. Foreigner must really have ability to work. It takes very long time to become part of work environment. It`s important for foreigners to learn to be

outside of the group (Finns simple dont take foreigners in, but it`s another question, if a person is from England, USA, France, Germany etc.) On the other hand, communicate in Finnish is a brick to know the door of being one of Finns. So, working ability and Finnish language ability are 2 main things to get into working society. -opiskelija- (Hiltunen 2012, 105 - 107.)

Maahanmuuttajaopiskelijoiden kanssa toimiva opettaja on tärkeä integroitumista edistävä tai estävä linkki, joten opettajalta vaaditaan tällöin erityistä ymmärrystä myös monikulttuurisen kasvatuksen perusteista. Monikulttuurinen kasvatusta on kuitenkin koko yhteisön asia, jokainen opettaja ja opiskelija tarvitsee toimijuuden taitoa. (Hiltunen 2012,110.)

Vaikka ammattikorkeakouluissa tiedostetaan, että moninaisuus rikastuttaa yhteisöä, maahanmuuttajataustaiset opiskelijat joutuvat usein kokemaan kulttuuritaustansa sivuuttamista. Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ovat usein opetusryhmissä vähemmistönä, ja heidän äänensä ei pääse kuuluville. Jos koulutuksessa tietoisesti korostetaan maahanmuuttajaopiskelijoiden erilaisuutta ja toiseutta, se voi johtaa sellaisiin opetusjärjestelyihin, jossa maahanmuuttajaopiskelijat eristyvät omiksi ryhmikseen. Maahanmuuttajaopiskelijat tarvitsevat tukipalveluita, sekä juuri heidän tilanteeseensa sopivaa ohjausta ja neuvontaa. Ammattikorkeakouluyhteisössä pitäisi pystyä vieläkin paremmin huomioimaan opiskelijat yksilöinä, ja vahvistaa jokaisen omaa identiteettiä. Samaan muottiin pakottaminen voi heikentää maahanmuuttajataustaisen opiskelijan, ja kenen tahansa muunkin opiskelijan, oppimismahdollisuuksia. Opiskelijan huomioiminen yksilönä ja aito osallisuus on enemmänkin asennekysymys, se edellyttää korkeakouluyhteisön toimijoilta halua haastaa myös omaa ajattelua. Monikulttuurisen kasvatuksen käsitteiden jaettu ymmärtäminen, sekä yhteiset tavoitteet auttavat toimijoita eteenpäin. (Hiltunen 2012, 114 - 115.) Maahanmuuttajan onnistunut opiskelukokemus liittyy oikein valittuun opiskelupaikkaan sekä riittäviin kielellisiin valmiuksiin. Tärkeää on myös hyvä opiskelutavoite, sekä oppilaitoksen ilmapiiri, mikä vaikuttaa henkilön viihtymiseen ja tapaan ratkaista eteen tulevia pulmatilanteita. (Aunola 2004, 28.)

Opiskelijavalintoihin liittyvien toimintatapojen muuttaminen maahanmuuttajille helpommiksi on yksi askel kohti monimuotoisempaa ja tasa-arvoisempaa oppilaitoskulttuuria. Myös opetusjärjestelyissä pitäisi ottaa huomioon, että käsitteellinen oppiminen saattaa tuottaa maahanmuuttajaopiskelijalle vaikeuksia, varsinkin silloin, jos puhutaan asioista, jotka ovat maahanmuutta-

jan kulttuurissa tuntemattomia. Maahanmuuttaja pystyy paremmin hahmottamaan mistä on kysymys, jos hän saa samalla kokea ja nähdä sitä, mistä puhutaan. Mikäli oppilaitos haluaa olla monimuotoinen, henkilöstön tulisi laajentaa kulttuurintuntemustaan, myös oman kulttuurin. Monimuotoisessa toimintaympäristössä oppiminen on molemminpuolista, ei pelkästään niin, että maahanmuuttajat opiskelevat suomalaista työelämää varten. (Aunola 2004, 41 - 43.)

Suomalaiset näyttävät olevan keskimäärin maahanmuuttajia suvaitsemattomampia ja ennakkoluuloisempia muita kulttuureja kohtaan. Tämä näkyy esimerkiksi kiinnostuksessa tutustua toisiin kulttuureihin ja vastaanottaa maahanmuuttajia Suomeen. Opiskelijoiden vastausten mukaan maahanmuuttajat liikkuvat omissa ryhmissään, ja suomalaiset omissa. Kaikkia kohdellaan oppilaitoksessa tasapuolisesti, mutta ongelmia syntyy kielen vuoksi. Maahanmuuttajat ja suomalaiset sanovat kieliongelmiensa hidastavan opintojen etenemistä. Suomalaiset opiskelijat ovat ahdasmielisempiä muita kulttuureita kohtaan. Kuitenkin opiskelijat ovat ottaneet oppilaitoksen järjestämiä monikulttuurisuustapahtumia positiivisin mielin vastaan. (Aunola 2004, 67 - 68.)

Suurin osa korkeakoulun uuteen maailmaan tulleista opiskelijoista on vastaavassa asemassa kuin uuden maan rajojen ylittävät – heidän on hoidettava tarkistuspisteiden byrokratiaa, tai pääsykokeita, heillä voi olla paikallisen kielen ja tapojen rajoittunut tuntemus, ja ovat vieläpä yksin. Kansainväliset opiskelijat pitävät kuitenkin keskenään yhtä, ja auttavat toisiaan vaikeuksissa. Opiskelijat myös kannustavat toisiaan emotionaalisesti, sekä opiskelutehtävissä ja harjoitteluasioissa. Tietoa ja kokemuksia vaihdetaan opiskelijalta toiselle. Kokeneemmat kansainväliset opiskelijat kannustavat ja auttavat uusia opiskelijoita ryhmäytymään. Hyvät sosiaaliset verkostot auttavat kansainvälistä opiskelijaa toimimaan tehokkaasti uudessa ympäristössä. (Montgomery 2010, 33, 72.)

Kansainvälistymiseen liittyvässä kirjallisuudessa yksilöidään neljä laajaa kansainvälistymisen perusteiden ryhmää: poliittinen, taloudellinen, sosiaalinen/kulttuurillinen ja akateeminen. Nämä perustelut eivät sulje pois toisiaan, niiden merkitys voi vaihdella maittain ja alueittain, ja ne voivat muuttua hallitsevuudessa ajan myötä. Tällä hetkellä taloudellisia syitä pidetään hallitsevimpiina, vaikka myös akateemiset perusteet, kuten strategiset liittoutumat, asema ja profiilit, ovat yhä hallitsemampia. (de Wit, Agarwal, Said, Sehoole & Sirozi 2008, 236.) Globalisaation

katsottiin pääasiassa avaavan yhteisöjä maailmankaupalle ja yhdistävän ihmisiä ympäri maailmaa. Jotkut näkivät sen länsimaisen talouden hallitsevuuden termeinä ja kulttuurisina ikoneina, kuten Mc Donald`s tai Coca Cola. Suurimmalle osalle käsite oli kuitenkin enemmän positiivinen kuin negatiivinen. Niillä opiskelijoilla, joilla opintoihin sisältyi globalisaatiota, oli enemmän sanottavaa, vastaväitteitä ja haasteita. (Jones 2010, 24.)

Kansainväliset opiskelijat tuovat uusia näkökulmia luokkahuoneen keskusteluihin, ja lisäävät tietoisuutta ja arvostusta muista maista ja kulttuureista. He tuovat myös tietoa ja taitoja, ja jos he pysyvät maassa opintojensa jälkeen, he myötävaikuttavat isäntämaan henkiseen pääomaan. Kotiin palaavat opiskelijat voivat olla potentiaalisia johtajia ja vaikutusvaltaisia muiden maiden henkilöitä. (Montgomery 2010, 22.) Tehokkaassa kulttuurienvälisessä oppimisympäristössä opiskelija saa kansainvälistä perspektiiviä opiskelualalleen, kehittää kykyään ajatella globaalisti ja tarkastella asioita monista näkökulmista, sekä kehittää kykyään kommunikoida kulttuurien välillä (Jones 2010,126).

3 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimus suoritettiin Webropol -kyselytutkimuksena, joka lähetettiin kaikille Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisille opiskelijoille sähköpostitse (LIITE 1). Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden joukossa on tutkinto-opiskelijoita, vaihto-opiskelijoita sekä kaksoistutkinto -opiskelijoita. Kysely oli helppo kohdentaa vain tietylle kohderyhmälle.

3.1 Kyselytutkimus

Webropol-kysely on hyvä ja vaivaton haastattelumuoto. Haastateltava saa vastata kyselyssä esitettyihin kysymyksiin rauhassa, valittuna ajankohtana. Myös haastattelijalle tämä on helppo tapa haastatella, koska haastattelun voi suorittaa sopimatta aikaa ja paikkaa. Webropol-kysely soveltuu hyvin myös tietyistä rajatusta aiheesta aineiston keräämistä varten. Kyselytutkimuksen etuna pidetään sitä, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto; tutkimuksessa voidaan kysyä monia asioita ja siihen voidaan saada paljon henkilöitä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 195).

Webropol- kyselyn huonoina puolina voidaan pitää haastateltavan ja haastattelijan välisen vuorovaikutuksen puuttumista. Haastattelija ei voi tarkentaa kysymyksiä, eikä tehdä havaintoja haastattelutilanteesta. Ei ole mahdollista varmistaa, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen, ja väärintymmärryksiä on vaikea kontrolloida. On vaikeaa myöskin tietää, kuinka hyvin vastaajat ovat perehtyneet asiaan, josta kysymyksiä esitettiin. Kysymysten laadintaan onkin käytettävä riittävästi aikaa ja niistä on tehtävä mahdollisimman selkeitä ja tarkkoja. Sähköpostiin lähetetty Webropol-linkki voi hukkua muun sähköpostin joukkoon, vastaaminen voi kestää kauan tai siihen jätetään kokonaan vastaamatta, vastauskato saattaa myös olla liian suuri. Haastattelija saattaa joutua myös muistuttamaan vastaajia vastaamisesta muutamia kertoja. Webropol- kyselyissä on kiinnitettävä erityistä huomiota vastaajien tietoturvaan eli siihen, että heidän yhteystietonsa, henkilöllisyytensä ja vastauksensa pysyvät turvassa. (Hirsjärvi ym. 2015, 195.)

3.2 Kyselylomakkeen laatiminen

Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä, joka lähetettiin sähköpostitse. Kysymyksiä oli yhteensä 10, joista 9 oli suljettuja kysymyksiä ja yksi avoin kysymys. Kysymykset jakoutuivat taustatietoihin, sekä kysymyksiin liittyen kotoutumiseen. Kysymyksissä annettiin useita vastausvaihtoehtoja ja kysymykset pyrittiin laatimaan niin, että olisi helppo ymmärtää, mitä kysymyksellä haetaan. Vastaaminen pyrittiin tekemään helpoksi. Kyselyssä oli yksi avoin kysymys, koska haettuihin tietoihin ei olisi saanut muuten vastauksia. Kyselyn pystyi tekemään anonyymisti, sillä yhteystietoja ei kysytty.

3.3 Tutkimusjoukko ja tiedonkeruu

Tutkimuksen perusjoukko, jolta tietoa kerättiin, oli Centria-ammattikorkeakoulun kaikki kansainväliset opiskelijat. Kysely tehtiin kokonaistutkimuksena, sillä kysely lähetettiin kaikille Centrian kansainvälisille opiskelijoille. Centria-ammattikorkeakoulussa on tällä hetkellä yhteensä 658 kansainvälistä opiskelijaa Centria-ammattikorkeakoulun kolmella kampuksella Kokkolassa, Pietarsaaressa ja Ylivieskassa. Vastauksia saatiin 57 kappaletta. Vastausprosentti oli noin 8,6 %. Kysely lähetettiin keväällä 2019. Kohderyhmälle lähetettiin vielä myöhemmin keväällä muistutusviesti, jossa kehoitettiin vastaamaan kyselyyn. Pienehköstä vastausmäärästä johtuen vastaukset ovat suuntaa-antavia, eikä näiden perusteella voida yleistää kaikkien Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden mielipiteitä.

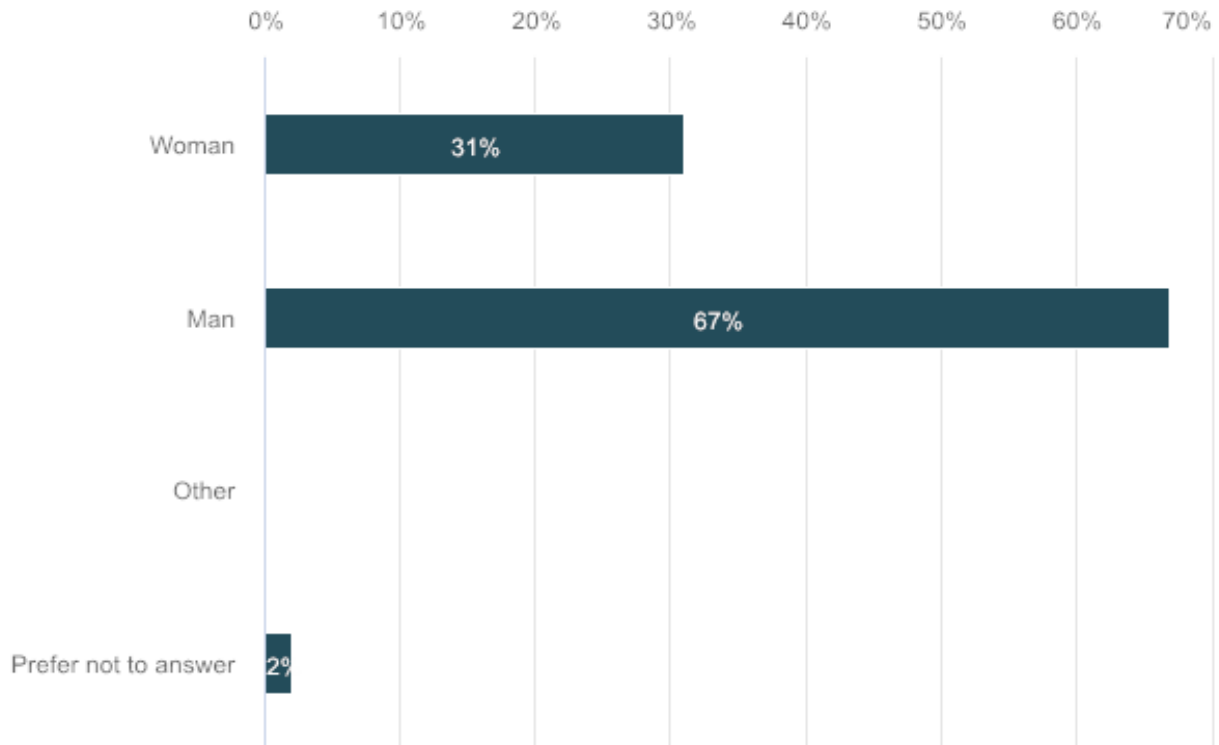
4 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa käydään läpi Webropol-kyselystä saatuja tuloksia. Tutkimuksen tulokset antavat muun muassa Centria-ammattikorkeakoulun “Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin” -hankkeeseen tietoa siitä, miten Centria-ammattikorkeakoulun kansainväliset opiskelijat ovat kotoutuneet opiskelukaupunkiinsa, ja miten heidän mielestään Centria-ammattikorkeakoulu on kotoutumisprosessissa onnistunut. Kyselyn avulla saatiin selville myös, mitä kehitysideoita kansainvälisillä opiskelijoilla on liittyen kotouttamiseen.

Kyselytutkimuksen tehtävänä oli tutkia, mitkä tekijät vaikuttavat kansainvälisen ammattikorkeakouluopiskelijan kotoutumiseen, ja kuinka tärkeinä kyseisiä tekijöitä pidetään kotoutumisprosessissa. Kyselyyn vastasi yhteensä 57 kansainvälistä opiskelijaa Centria-ammattikorkeakoulun eri kampuksilta; Kokkolasta, Pietarsaaresta ja Ylivieskasta. Vastaajien joukossa oli sekä vaihto- että tutkinto-opiskelijoita. Kysymyksiä oli yhteensä 10.

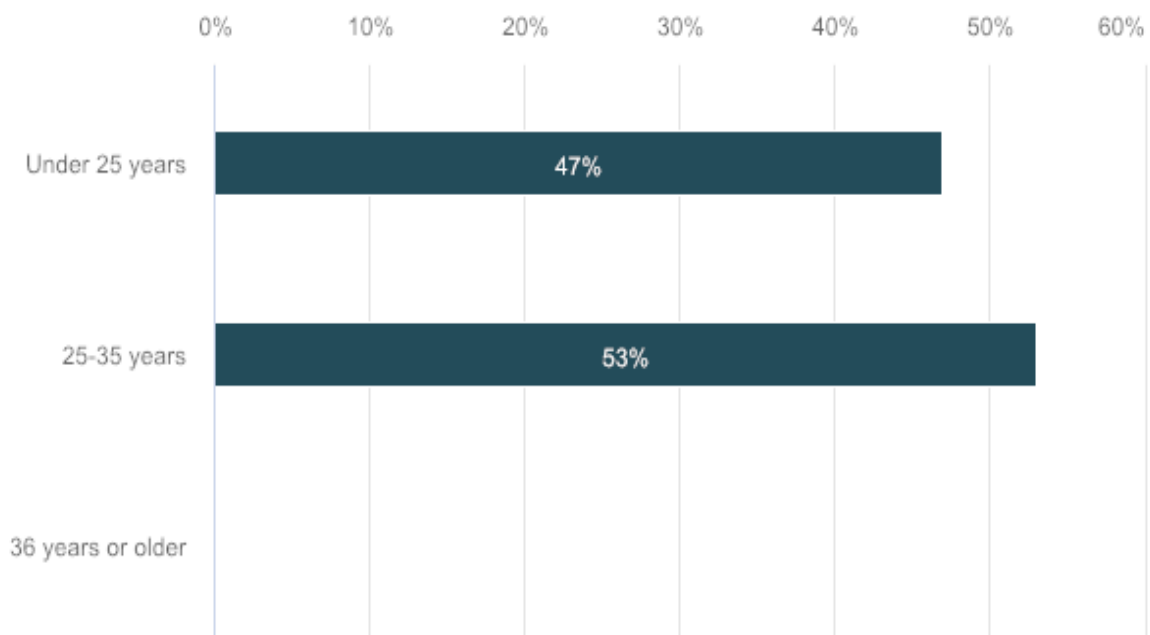
4.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastaajista suurin osa, 38 vastaajaa, oli miespuolisia (KUVIO 1). Vastaajien yleisin ikäryhmä oli 25–35-vuotiaat (KUVIO 2). Vastaajista suurin osa, 31 vastaajaa, kertoi asumismuodokseen asuvansa toisen ulkomaalaisen kanssa (KUVIO 3). Suurin osa vastaajista, 32 vastaajaa, oli ollut Suomessa yli vuoden (KUVIO 5).

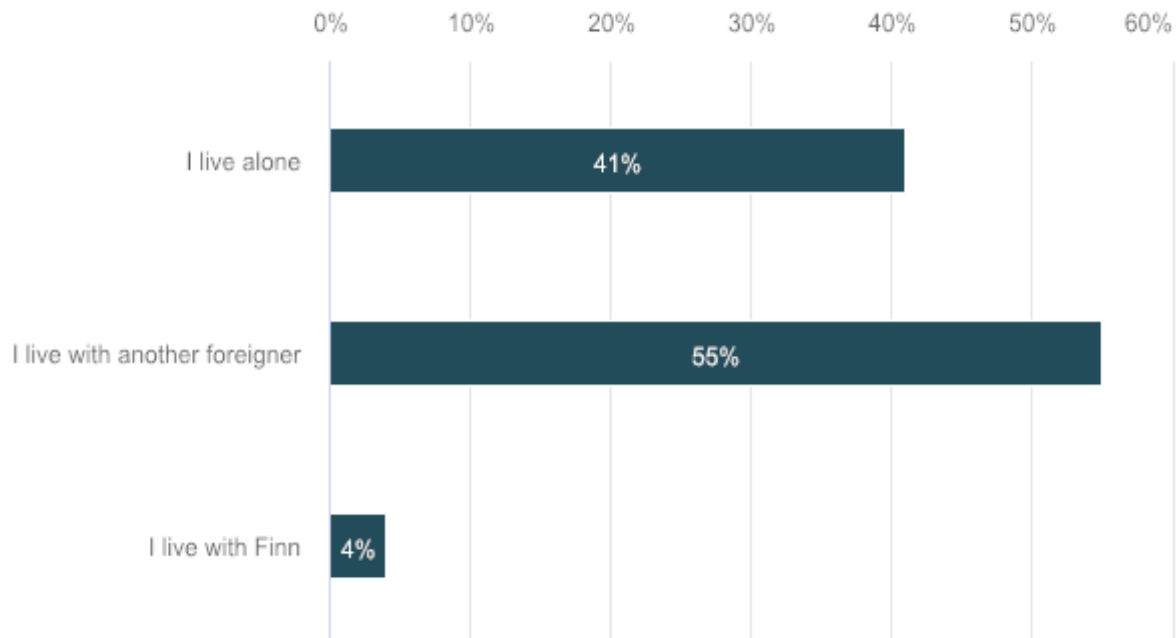
KUVIO 1. Vastaajien sukupuoli

Suurin osa vastaajista, 67 %, oli miehiä.

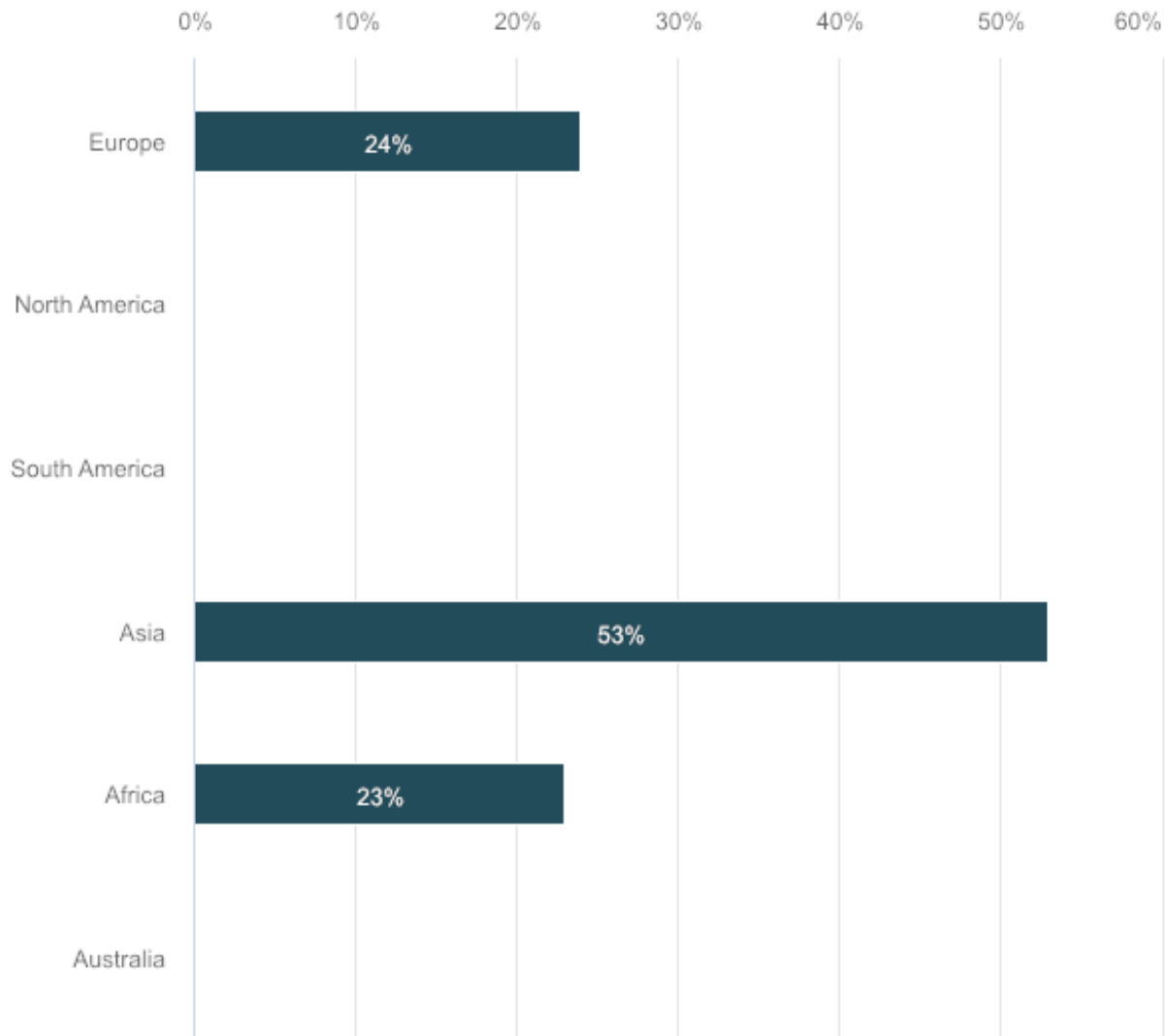
KUVIO 2. Vastaajien ikäjakauma

Suurin osa vastaajista kuuluu ikäluokkaan, joka on tyypillisin korkeakouluissa opiskelevien joukossa. Kukaan vastaajista ei ollut 36-vuotias tai sitä vanhempi.

KUVIO 3. Vastaajien asumismuoto

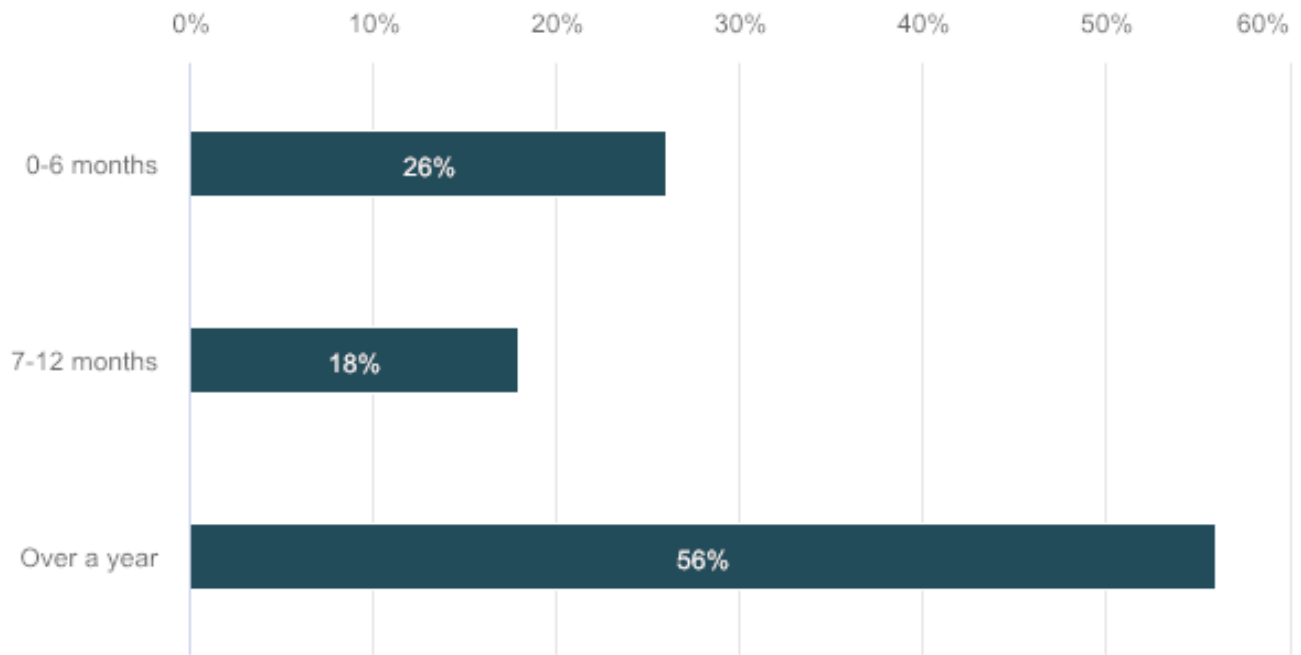
Vastaajista juuri kukaan ei asunut suomalaisen kanssa. Tämän voi selittää se, että ulkomaalaiset tuntevat asumispaikastaan paremmin toisia ulkomaalaisia henkilöitä, kuin suomalaisia.

KUVIO 4. Vastaajien kotimaanosa

Suurin osa vastaajista, 30 vastaajaa, oli kotoisin Aasiasta. Toiseksi eniten vastaajia oli kotoisin Euroopasta. (KUVIO 4). Vastaajista pienin osa oli kotoisin Afrikasta. Amerikasta ja Australiasta ei ollut yhtään opiskelijaa. Syynä saattaa olla se, että Suomi tunnetaan paremmin esimerkiksi Euroopassa, kuin Amerikassa ja Australiassa. Vuoden 2017 aikana lukukausimaksut tulivat pakolliseksi Euroopan ulkopuolisista maista tuleville opiskelijoille, joten tällä voi olla vaikutusta siihen, että vuonna 2019 kansainvälisiä opiskelijoita oli vähemmän, tai ei ollenkaan, Amerikasta tai Australiasta.

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin, kuinka kauan he ovat olleet Suomessa (KUVIO 5).

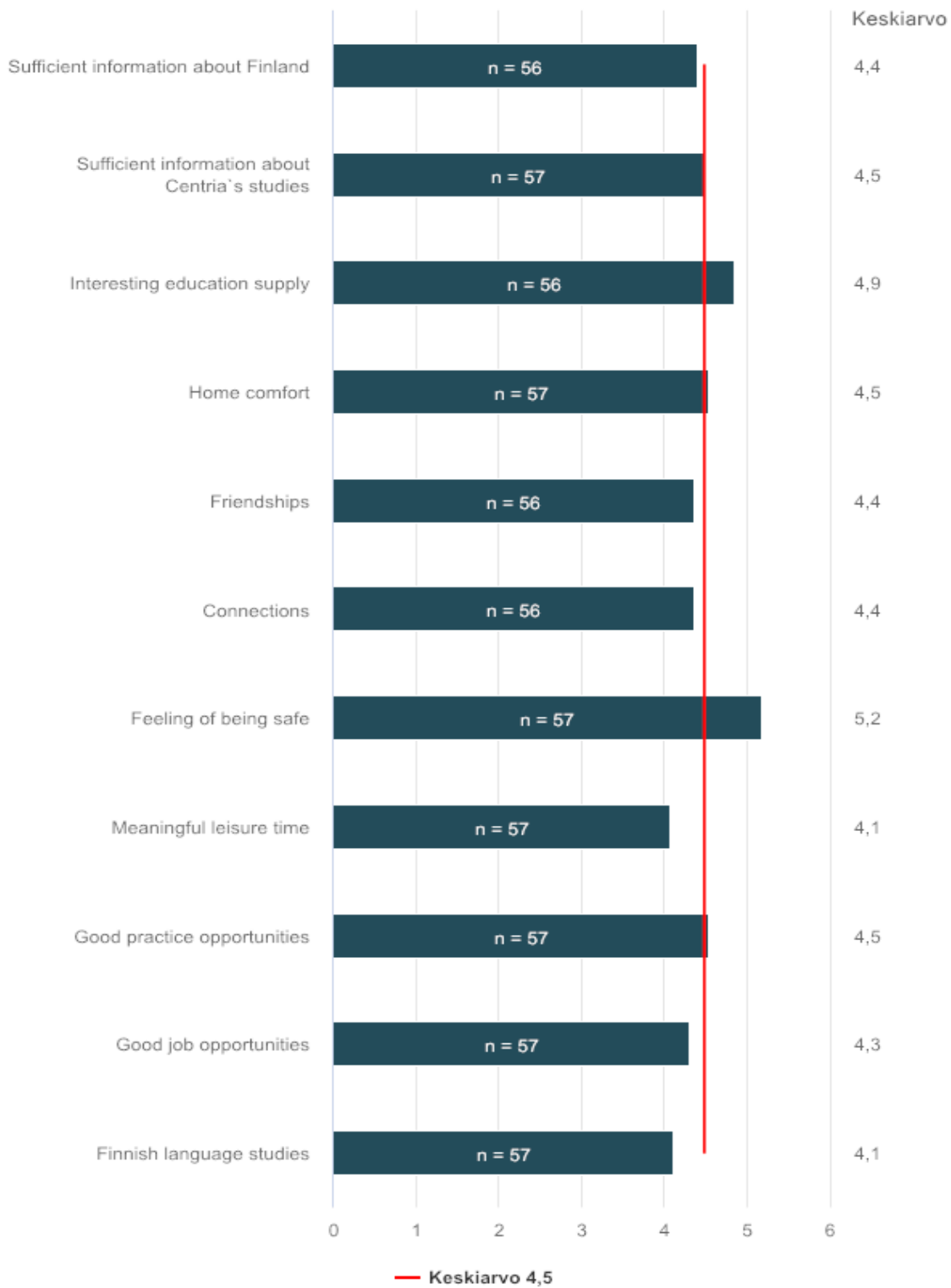

KUVIO 5. Vastaajien Suomessa oloaika

Suurin osa vastaajista oli ollut Suomessa yli vuoden. Tämä kertoo siitä, että Centria-ammattikorkeakoulussa on kansainvälisten opiskelijoiden joukossa enemmän tutkinto- kuin vaihto-opiskelijoita.

4.2 Kyselyn vastaukset

Kyselyn alussa tiedusteltiin vastaajilta, kuinka tärkeänä he pitävät erilaisia asioita kotoutumisen kannalta (KUVIO 6). Kysymyksessä kotoutumiseen liittyviä eri tekijöitä pystyi arvioimaan asteikolla 1 - 6.

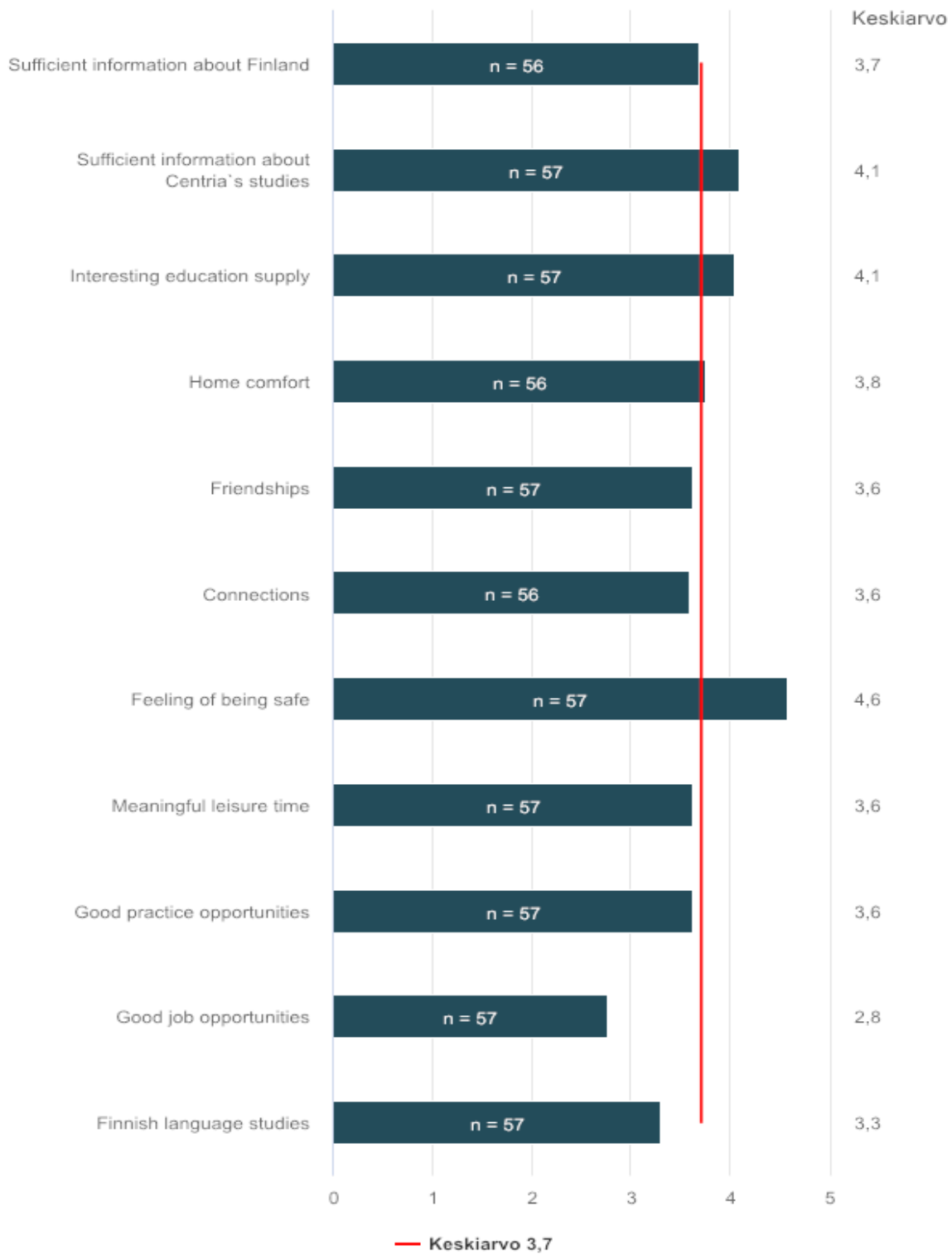

KUVIO 6. Kotoutumiseen liittyvät tärkeät asiat

Kyselystä selvisi, että kotoutumisen kannalta tärkeimpänä asiana pidettiin turvallisuuden tunnetta. Turvallisuuden tunne on erityisen tärkeää etenkin vieraaseen maahan muuttaneelle nuorelle opiskelijalle. Turvallisuuden tunteen syntymiseen uudessa maassa vaikuttaa ihmissuhteet, riittävä informaatio opinnoista sekä se, kuinka turvalliseksi kokee uuden opiskelukaupungin. Centria-ammattikorkeakoulun markkinoinnissa on otettu huomioon, että Kokkola, Ylivieska ja Pietarsaari ovat turvallisia kaupunkeja. Tällä tiedolla on varmasti vaikutusta myös kansainvälisten opiskelijoiden kohdemaan valinnalle. Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi oli valittu kiinnostava koulutustarjonta. Korkeakoulun koulutustarjonta on merkittävä vetovoima-tekijä niin kotimaisille kuin ulkomaalaisille opiskelijoille. Korkeakoulun onnistuminen markkinoinnissa on tärkeä tekijä uusien opiskelijoiden tavoittamisessa. Centria-ammattikorkeakoulun monipuolinen koulutustarjonta houkuttelee vuosittain paljon kansainvälisiäkin opiskelijoita.

Kotoutumisen kannalta vähiten tärkeinä pidettiin mielekästä vapaa-ajan viettoa ja suomen kielen opintoja, tosin nämäkään kohdat eivät saaneet huonoja pisteitä. Toisaalta monet kansainväliset opiskelijat tekevät niin paljon töitä vapaa-ajalla, ettei heillä ole aikaa osallistua, usein tai ollenkaan, esimerkiksi koulun järjestämiin yhteisiin tapahtumiin. Monet kansainväliset opiskelijat saattavat kokea ystävyysuhteiden muodostamisen vaikeaksi, jos eivät pääse osallistumaan opiskelijoiden yhteisiin illanviettoihin esimerkiksi osa-aikaisen työn takia. Tällöin kokemus korkeakoulussa opiskelusta voi jäädä erilaiseksi kuin toisilla opiskelijoilla. (Jones 2010, 197.)

Seuraavassa kysymyksessä haluttiin selvittää, kuinka hyvin Centria-ammattikorkeakoulu on onnistunut kotouttamiseen liittyvissä asioissa asteikolla 1 - 5 (KUVIO 7).

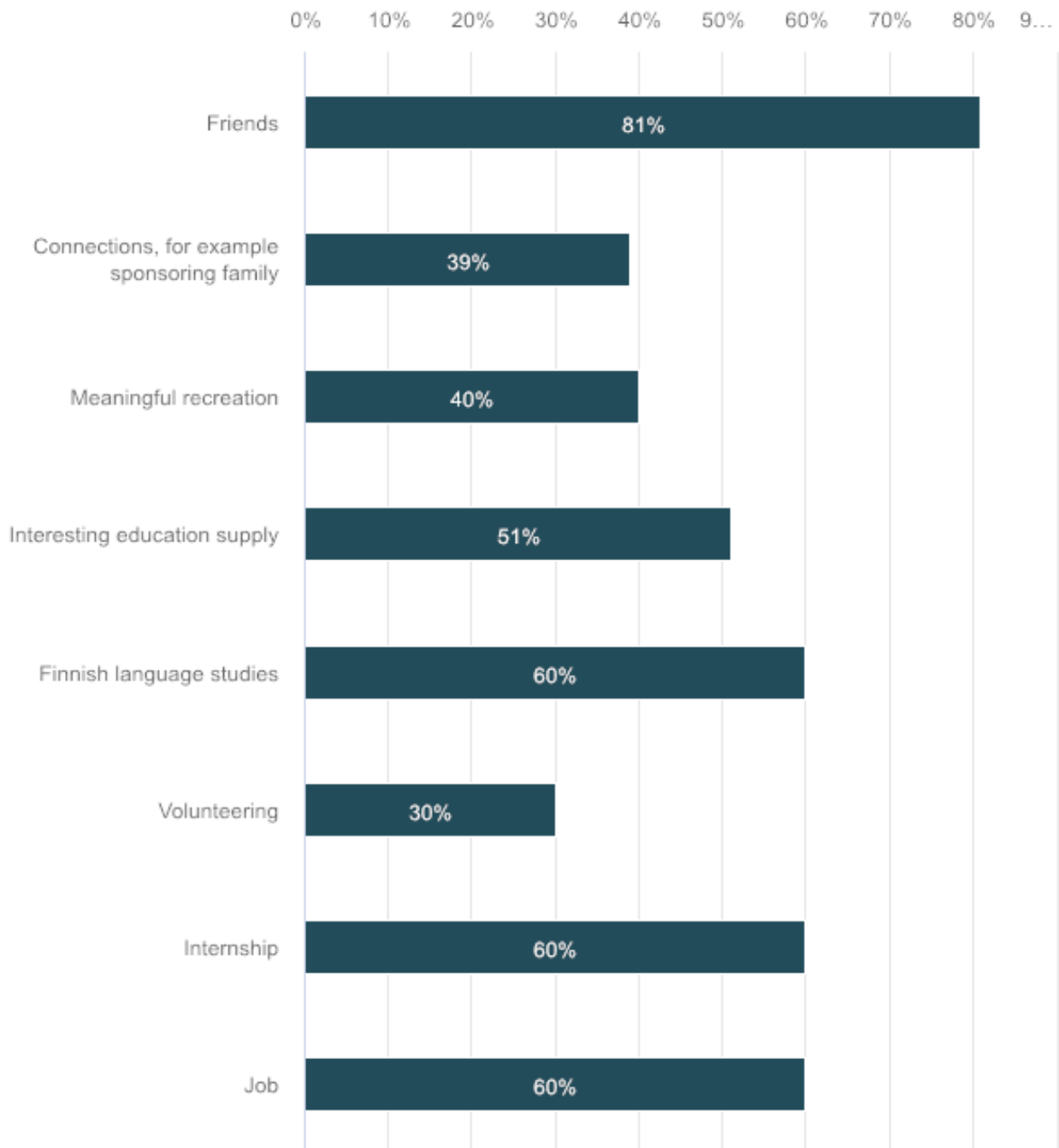

KUVIO 7. Kuinka hyvin Centria-ammattikorkeakoulu on onnistunut kotouttamisessa

Vastaajien mielestä Centria-ammattikorkeakoulu oli onnistunut parhaiten turvallisuuden tunteen luomisessa. Tähän kohtaan suurin osa vastaajista oli antanut täydet pisteet. Turvallisuuden tunne on tärkeä pohja muiden tärkeiden asioiden onnistumiseksi. Toiseksi parhaiten vastaajien mielestä Centria-ammattikorkeakoulu oli onnistunut riittävän informaation tarjoamisessa Centrian opinnoista. Riittävä informaatio opinnoista on oleellinen tekijä opintojen onnistumisen kannalta. Esimerkiksi opiskelijatutoreilla on tärkeä rooli uusien opiskelijoiden tutustuttamisessa uuteen kouluun ja kaupunkiin. Avoimeen kysymykseen eräs kansainvälinen opiskelija toteaa, että kotoutumista voi edistää tarjoamalla tarpeeksi tietoa opiskelusta ja työpaikoista. Myös kansainvälisille opiskelijoille kattavaa tietoa Suomesta, ja omasta opiskelukaupungista, tarjoaa infoFinland -sivusto (infoFinland 2021). Erityisesti opiskeluasioihin keskittynyt Study in Finland -sivusto tarjoaa kansainvälisille opiskelijoille kattavasti tietoa omasta korkeakoulusta, sekä muihin opiskeluun liittyvistä asioista (Study in Finland 2021).

Vastaajien mielestä heikoiten Centria-ammattikorkeakoulu oli onnistunut hyvien työmahdollisuuksien luomisessa. Tietyille aloille suurin osa opiskelijoista työllistyy hyvin, kun taas toisille aloille on haastavampaa työllistyä. Myös Centria-ammattikorkeakoulun monet kansainväliset opiskelijat kokevat, että on vaikeaa löytää töitä esimerkiksi kesäksi, ja että suomalaisia työnhakijoita suositaan hakuprosessissa. Kyselyssä olevien vastausten mukaan Centria-ammattikorkeakoulun kansainväliset opiskelijat toivoisivat enemmän mahdollisuuksia saada työ- ja työharjoittelupaikkoja. Suomen kielen opinnot eivät saisi olla osaamisen mittari. Erään opiskelijan mukaan kaikille kansainvälisille opiskelijoille tulisi järjestää tasavertaisesti toimintaa, eikä vain vaihto-opiskelijoille, kuten Centria on vastaajan mukaan aina tehnyt.

Kyselyssä haluttiin myös selvittää, mitkä asiat vastaajat kokevat auttavan kulttuurin oppimisessa (KUVIO 8).

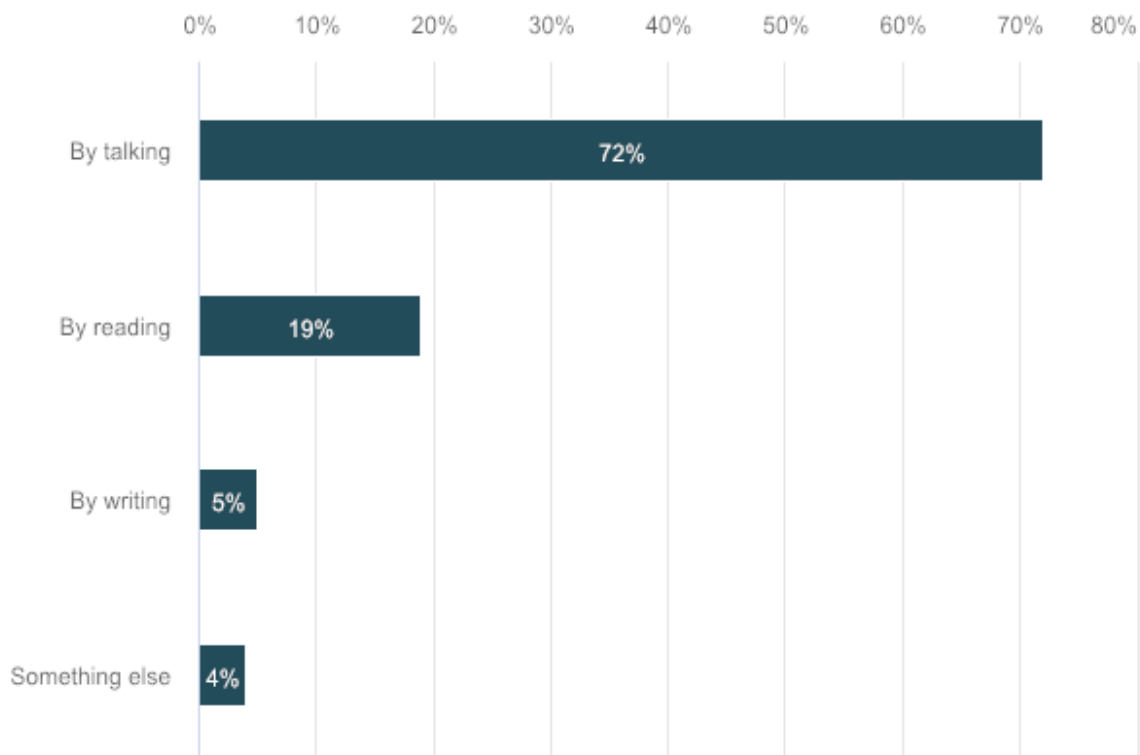

KUVIO 8. Asiat, jotka auttavat kulttuurin oppimisessa

Vastaajien mielestä ystävät, suomen kielen opinnot, sekä työharjoittelu ja työpaikka auttavat parhaiten kulttuurin oppimisessa. Mielestäni jokaisen korkeakouluopiskelijan tulisi olla edes vähän tekemisissä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Erilaisesta kulttuurista tulevan ihmisen kanssa yhdessä vietetty aika, tai kuulumisten vaihto, parhaassa tapauksessa laajentaa molempien osapuolten maailmankuvaa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että ensisijaisia syitä

ulkomaille lähtemiseen ovat ”oppia itsestä”, ”haastaa itsensä”, ”asuminen toisessa kulttuurissa” ja ”astuminen oman mukavuusalueen ulkopuolelle” (Jones 2010, 56). Kun olemme vuorovai-
kutuksessa muista kulttuureista tulevien ihmisten kanssa, voimme oppia enemmän ympäröi-
västä maailmasta, ja vielä tärkeämpää, oppia enemmän itsestämme. Altistamalla muille näkö-
kulmille, voimme kehittää paremman käsityksen siitä, miksi ajattelemme niin kuin ajattelemme,
ja omasta käyttäytymisestämme, ja ehkä muuttua parempaan suuntaan. (Nardon 2017, 5.)
Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden mielestä vapaaehtoistyöllä koeti-
tiin olevan vähiten merkitystä kulttuurin oppimisen kannalta. Vapaaehtoistyö on kuitenkin mer-
kityksellistä vapaa-ajan viettoa. Vapaaehtoistyössä korostuu periaate: ”Auttamalla muita autan
samalla myös itseäni.” (Hiltunen 2012, 125).

Kyselyn seuraavassa kysymyksessä selvitettiin, kuinka vastaajat oppivat suomen kieltä par-
haiten. (KUVIO 9).

KUVIO 9. Suomen kielen oppiminen

Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden mukaan suomen kieltä oppii parhaiten puhumalla ja lukemalla. Vastaajien mielestä suomen kieltä ei opi yhtä hyvin kirjoittamalla. Erään kansainvälisen opiskelijan vastauksen mukaan opiskeluyhteisö voi helpottaa kotoutumista luomalla reittejä vuorovaikutukseen, ja lisäämällä kielitaitoa parantavia ohjelmia tai kursseja. Kieli näytti olevan tärkeä tekijä, joka vaikutti kansainvälisten opiskelijoiden käsitykseen ihmissuhteista. Tutkimus osoitti paremman kielitaidon, integraation ja tyytyväisyyden kokemuksen välisen korrelaation. Opiskelijat, joilla oli kehittyneempi kielitaito, integroituivat paremmin ja näyttivät myös olevan tyytyväisempiä yliopistossa vietettyyn aikaansa. (Montgomery 2010, 27.)

Kyselyn avoimessa kysymyksessä kysyttiin miten koulu, harrastukset ja työpaikka voivat edistää kotoutumista. Kommenteissa ja kehitysideoissa korostui suomen kielen osaamisen, verkostojen ja ystävyyssuhteiden merkitys kotoutumisen onnistumisen kannalta (LIITE 3). Kysymykseen vastattiin seuraavanlaisin kommentein:

“Liittämällä sinut uuteen ympäristöön tehokkaammin.” ”Rohkaista opiskelijoita ystävystymään enemmän.” ”Rohkaisemalla ja helpottamalla suomen kielen oppimista.” ”Enemmän suomen kielen kursseja muillekin kuin hoitoalan opiskelijoille. Tiedän, että on vaikeaa löytää työharjoittelupaikkaa Kokkolasta ja opettajat tekevät parhaansa, mutta me todella tarvitsemme enemmän, ehkä Helsingissä tai Pietarsaareissa voisi olla hyvä. Centria hoitaa hyvin muut puolet.”

Kansainvälisten ja paikallisten opiskelijoiden yhdistämiseen toivottiin enemmän toimintaa, joka yhdistäisi kaikki opiskelijat riippumatta kulttuuritaustasta. Kommenteissa mainittiin myös, että Centrian opiskelijoilta voisi kerätä mielipiteitä liittyen kouluun ja harrastuksiin, lisäksi tarvittaisiin enemmän seminaareja ja suosituksia eri työpaikoista. Erään opiskelijan mukaan kotoutumisessa auttaa, jos kokee kuuluvansa johonkin, ja kokee osallisuutta, samalla kun täytyy suoriutua tietyistä tehtävistä ja vastuista. Kotoutumista edistävänä tekijänä nähtiin opiskelijoiden osallistuminen erilaisiin puhumista sisältäviin aktiviteetteihin. Erään opiskelijan mukaan ajatus yhteydestä ja kuulumisesta ovat viraaleja. Verkostoitumalla sosiaalsiin aktiviteetteihin, liittymällä mielekkäisiin harrastuksiin, työharjoittelun ja työpaikan avulla, opiskelijat voivat sopeutua nopeammin suomalaiseen elämään. Vastauksissa toivotaan yhteisiä oppitunteja suomalaisten opiskelijoiden kanssa, että kotoutuminen olisi helpompaa. Vastausten mukaan myös opetuksen laatu voi tukea kotoutumista.

5 CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU JA KANSAINVÄLISYYS

Opetussuunnitelman kansainvälistymisen asema länsimaalaisissa yliopistoissa on herättänyt paljon keskustelua. Tutkimustulokset paljastavat, että eurosentrismi, eli Eurooppa-keskeisyys, on hyvin yleistä, huolimatta sen haitoista. Ehkä ensimmäinen askel kohti muuttuvaa kansainvälistä koulutusta on ”politisoida” opiskelijoita parantamalla kriittisen ajattelun taitoja ja tutustuttamalla heidät erilaisiin tietoteorioihin. (Jones 2010, 179.)

Individualistisen kulttuurin edustajia ovat uusiseelantilaiset, australialaiset, pohjois- ja länsieurooppalaiset, sekä eurooppalaistaustaiset pohjoisamerikkalaiset, kun taas kollektivistisen kulttuurin edustajiksi määritellään itä- ja etelä-aasialaiset, afrikkalaiset, latinalaisamerikkalaiset ja eteläeurooppalaiset. Maailma on siis jaettu kahteen osaan, ja oletetaan, että ihmisen yksilöllinen käyttäytyminen voidaan luokitella näiden binäärien mukaan. Lisäksi oletetaan, että näiden laajojen maantieteellisten ryhmittymien jaetuilla kulttuuriarvoilla voisi olla vaikutusta opiskelijoiden asennoitumisessa oppimiseen. Kollektivistisissä kulttuureissa opiskelijat hyväksyvät, että heidän on aina tehtävä yhteistyötä ja tukea opettajaa. Heillä on taipumusta välttää vastakkainasettelua luokassa. Individualistisissa yhteisöissä, joissa kasvatietoisuus on heikkoa, oikean tiedon antaminen on tärkeämpää kuin kasvojen pelastaminen. (Montgomery 2010, 29.)

5.1 Kansainvälisyys ja International Student Barometer -kysely

International Student Barometer on eri maiden korkeakouluissa opiskeleville kansainvälisille vaihto- ja tutkinto-opiskelijoille suunnattu kysely, jota brittiläinen iGraduate on tehnyt vuodesta 2005. Suomi on osallistunut kyselyyn aiemmin vuosina 2010 ja 2014. Tähän, syksyllä 2017 toteutettuun ISB -kyselyyn lähti Suomesta mukaan 15 korkeakoulua; 13 yliopistoa ja 2 ammattikorkeakoulua. Opetushallitus tuki osallistumista, jotta tuloksia saatiin riittävän monesta korkeakoulusta. (Opetushallitus 2018.)

Suomalaisissa korkeakouluissa opiskelee 21 061 ulkomaalaista opiskelijaa, joista 4 396 vastasi kyselyyn. 81 % vastaajista oli EU/Eta-alueen ulkopuolelta. Suomen korkeakouluissa vuonna 2016 yleisimmät kansalaisuudet olivat Venäjä, Vietnam, Kiina ja Nepal. Yleisimmät alat ulkomaalaisten opiskelijoiden keskuudessa olivat tekniikka ja kaupallinen ala. Suomen korkeakouluissa vuonna 2016 oli 18 % tohtoriopiskelijoita, 34 % maisteriopiskelijoita ja 48 % alempaa korkeakoulututkintoa suorittavia. Kyselyyn vastanneista oli 27 % tohtoriopiskelijoita, 62 % maisteriopiskelijoita ja 10 % alempaa korkeakoulututkintoa suorittavia. (Opetushallitus 2018.)

Tärkeimmät syyt valita opiskelupaikka Suomesta olivat koulutuksen sisältö, sen kustannukset, tutkimuksen laatu sekä korkeakoulun tunnettavuus. Opiskelupaikan sijainti lähellä kotimaata erottui vähiten tärkeänä. Suomessa opiskelevat ulkomaalaiset pitivät mahdollisuutta apurahaan tai vapautukseen maksuista tärkeämpänä valintakriteerinä kuin ulkomaalaiset opiskelijat muissa maissa. 91 % oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä opiskeluunsa Suomessa. Suomesta opiskelumaana kommentoitiin muun muassa seuraavaa: ”Opetusryhmien koko ja mahdollisuus opiskella eri kulttuureista tulevien kanssa ovat Suomen vahvuus.” ”Opettajat ovat erittäin sitoutuneita työhönsä ja oppiminen on siksi innostavampaa.” (Opetushallitus 2018.)

Alkuvaiheen palvelut, eli maahan saapuminen, asunto ja paikkakunnalle asettuminen sekä opiskelun aloittamiseen liittyvät palvelut ja tuet, saivat parhaan kokonaisarvion. Ensivaikutelmalla on usein ratkaiseva merkitys sille, millaiseksi opiskelijan kokemus jatkossa muodostuu, joten tyytyväisyys alkuvaiheen palveluihin on tärkeää. Tyytyväisimpiä (87 - 92 %) opiskelijat olivat korkeakoulun antamaan palveluun ja perehdytykseen, kuten akateemisen henkilökunnan tapaamiseen, opiskelijaksi rekisteröitymiseen, viralliseen tervetuloilaisuuteen sekä orientaatioon. Opintojen kulun ja työskentelytapojen selittämiseen opiskelijoille tyytyväisiä oli 81 %. EU-kansalaiset suhtautuvat muita kriittisemmin alkuvaiheen palveluihin. Oppimisympäristöt ja tilat ovat suomalaiskorkeakoulujen vahvuus. Opetuksessa kiitosta saivat opettajien asiantuntemus ja englannin kielen taito. Myös opintosuoritusten arviointia ja opintojen ohjausta pidettiin erittäin hyvinä. Opetusryhmien kokoon sekä monikulttuurisuuteen olivat tyytyväisiä lähes kaikki. Työllistymiseen ja uramahdollisuuksiin liittyviin tekijöihin tyytyväisiä sen sijaan oli enää noin puolet. (Opetushallitus 2018.)

International Student Barometerin tuloksiin tulee suhtautua varauksella, sillä alempaa tutkintoa suorittavia ulkomaalaisia opiskelijoita oli aineistossa vähän ammattikorkeakoulujen vähäisen osallistumisen vuoksi. EU-alueelta tulevat opiskelijat suhtautuivat useaan osa-alueeseen kriittisemmin kuin EU-alueen ulkopuolelta tulleet, ero ei ole kuitenkaan suuri. Opiskelukokemukseen vaikuttaa opintojen lisäksi olennaisesti myös opiskelijan muu elämä. Tyytyväisyyttä elämiseen tarkasteltiin muun muassa asumisen, elinkustannusten, sosiaalisen elämän ja päivittäisten asioiden hoitumisen näkökulmista. (Opetushallitus 2018.)

Asumisen tasoon oli tyytyväisiä 90 %, asumiskustannuksiin oli tyytyväisiä enää 73 % ja elinkustannuksiin 64 %. EU:n ulkopuolelta tulleet tutkinto-opiskelijat olivat hieman tyytyväisempiä elinkustannuksiin, EU-kansalaiset puolestaan mahdollisuuksiin ansaita rahaa opintojen ohessa. Tyytyväisyys oli lisääntynyt vuodesta 2014.

Opiskelijat kokivat saaneensa melko hyvin ystäviä muista maista (tyytyväisiä 89 %) ja omasta maastaan (83 %), mutta huonosti Suomesta (59 %). Tulos vahvistaa kansainvälisissäkin tutkimuksissa ilmennyttä seikkaa: ulkomaalaiset opiskelijat ryhmäytyvät hyvin keskenään, mutta huonommin paikallisten opiskelijoiden kanssa. EU:n ulkopuolelta tulleet ystävystyivät useammin oman maalaistensa kanssa; EU-maista tulleet opiskelijat olivat puolestaan tyytyväisempiä siihen, kuinka olivat saaneet ystäviä Suomesta.

Ylivoimaisesti tyytyväisimpiä (97 % vastaajista) oltiin Suomen turvallisuuteen. Kulkuyhteyksiin tyytyväisiä oli 87 %. Tukipalveluista käytetyimpiä olivat opiskeljaruokalat, joissa valtaosa (92 %) aterioi. Enemmistö (72 %) hyödynsi myös IT-tukea. Seuraavina tulivat asumispalvelut (58 %), opiskelijajärjestöt (58 %) ja terveydenhuolto (48 %). Ura- ja rekrytointipalvelu oli vähiten käytetty, sekä huonoiten tunnettu palvelumuoto. Opintojen ohjaukseen liittyvät palvelut tunnettiin myös huonosti. Palveluita käyttäneet olivat kuitenkin niihin tyytyväisiä. 83 % suosittelee Suomea opiskelumaana. Yli puolet suunnittelee jäävänsä Suomeen valmistuttuaan.

Näihin ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat ovat vähiten tyytyväisiä: mahdollisuudet ansaita rahaa opintojen ohessa, mahdollisuus taloudelliseen tukeen, mahdollisuus työkokemuksen hankkimiseen osana opintoja, työ- ja uramahdollisuuksiin liittyvä tuki opetushenkilökunnalta, elämisen kustannukset, pankkitilin avaaminen sekä paikallisten ystävien saaminen. Seuraaviin asioihin ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat ovat useimmiten tyytyväisiä: elämisen turvallisuus, tasokkaat luokkahuoneet ja luentosalit, korkeakoulun ulkopuolinen ympäristö, tukipalveluhenkilökunnan palveluالتتius ja kielitaito, opetushenkilökunnan asiantuntemus, opetusryhmien koko, sekä oppimista tukeva teknologia. (Opetushallitus 2018.)

Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisille opiskelijoille tekemästani Webropol-kyselyn tuloksista selvisi paljon yhtäläisyyksiä International Student Barometer -kyselyn tulosten kanssa. Molempien kyselyiden tulosten mukaan yleisimmät maanosat, mistä korkeakouluopiskelijat tulivat, ovat Eurooppa ja Aasia. Molemmissa kyselyissä ylivoimaisesti eniten tyytyväisimpiä oltiin Suomen ja opiskelukaupungin turvallisuuteen. Molempien kyselyiden tulosten mukaan ulkomaalaiset opiskelijat olivat tyytyväisiä korkeakoulun antamaan palveluun ja informaatioon, mutta lisää informaatiota kaivattiin työllistymiseen liittyviin asioihin. Työllistymiseen liittyviin tekijöihin oltiin vähemmän tyytyväisiä molempien kyselyiden mukaan. Kummastakin kyselystä tulee selkeästi ilmi, että ulkomaalaiset opiskelijat ryhmäytyvät hyvin keskenään, mutta tutustuvat huonommin paikallisten opiskelijoiden kanssa, myös ystävien saaminen nähtiin haastavana.

5.2 Kansainvälisyys Centria-ammattikorkeakoulussa

Centria-ammattikorkeakoulu on Suomen kansainvälinen korkeakoulu. Joka viides opiskelija tulee ulkomailta. Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden lisäksi vuosittain noin 100 vaihto-opiskelijaa on lyhyemmän ajan opiskelemassa Centria-ammattikorkeakoululla. Tutkinto- ja vaihto-opiskelijat, sekä vierailevat luennoitsijat edustavat kymmeniä eri kansallisuuksia. Centria-ammattikorkeakoulu on toimintansa alkuvaiheesta lähtien kehittänyt englanninkielisiä koulutusohjelmia. Centria-ammattikorkeakoulussa voi opiskella englanniksi neljää eri koulutusalaan: liiketaloutta, kemian- ja tietotekniikkaa, sekä hoitoalaa. Opintojen aikana myös jokaisella suomalaisella opiskelijalla on mahdollisuus lähteä ulkomaille opiskelijavaihtoon tai harjoitteluun. (Web

Centria 2020.) Centria-ammattikorkeakoulu osallistuu eri vaihto-ohjelmiin, kuten Erasmus+, Nordplus sekä EU-USA. Ammattikorkeakoululla on noin 120 kahdenkeskistä yhteistyösopimusta Euroopassa, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, Aasiassa ja Afrikassa, jotka mahdollistavat monipuolisia opiskelu- ja harjoittelumahdollisuuksia. (Web Centria 2020.)

Ulkomaalaisella tutkinto-opiskelijalla tarkoitetaan ulkomaan kansalaista, joka on kirjoilla suomalaisessa ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa tutkinnonsuorittajana. Vaihto-opiskelija suorittaa osan kotimaisesta tutkinnosta ulkomailla. (Opetushallitus 2020.)

Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisyydellä on tärkeä merkitys alueen elinkeino- ja työelämälle. Eri työyhteisöissä arvostetaan yhä enemmän ja enemmän kansainvälistä osaamista. Kansainväliset korkeakouluopiskelijat tuovat myös taloudellista hyötyä opiskelukaupunkiinsa. Ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kotoutumista olisi edistettävä, jotta kansainvälistä osaamista saataisiin nyt ja tulevaisuudessa hyödynnettyä yhä paremmin. Kansainvälisten opiskelijoiden jääminen alueellemme edistäisi alueen kasvua.

Monikulttuurisesta kyvykkyydestä on tullut välttämättömyys tutkinnon suorittaneille, koska kaikenlainen johtajuus edellyttää tasa-arvoisia ja eettisiä kumppanuuksia nykyisten ennennäkemättömien haasteiden ratkaisemiseksi. Työnantajien mukaan monikulttuuriset taidot ovat erittäin tärkeitä työelämässä. Kansainvälistymisestä on tullut hyvää liiketoimintaa, ja kansainvälistyminen tekee hyvää liiketoiminnalle. (Jones 2010, 156.)

Kulttuurien välisellä vuorovaikutuksella on mahdollisuus luoda synergioita ja tuoda monia etuja organisaatioille ja yksilöille. Esimerkiksi tutkimus organisaatioiden monimuotoisuudesta viittaa siihen, että monimuotoinen työvoima voi tuoda organisaatioille monia etuja, koska työntekijöillä on pääsy monipuoliseen tietoon, näkemyksiin ja näkökulmiin. Monikulttuuriset tiimit ovat usein luovempia ideoiden ja ratkaisujen kehittämisessä, ja usein tietäväisempiä globaaleista markkinoista, ja tehokkaampia kansainvälisten asiakkaiden ja työntekijöiden kanssa, kuin kulttuurisesti homogeeniset tiimit. (Nardon 2017, 4 - 5.)

Sekä kotimaiset että ulkomaalaiset opiskelijat kokivat amerikkalaisille yliopisto-opiskelijoille suunnatussa tutkimuksessa kansainvälisen perspektiivin ensisijaisesti muiden kulttuurien ymmärtämisenä ja arvostamisena, sekä kykynä kommunikoida tehokkaasti muiden kulttuurien edustajien kanssa. He ajattelivat, että ihmisillä, joilla on kansainvälistä perspektiiviä, olisi tiettyjä ajattelutapoja sekä tiettyjä tapoja toimia. Kansainvälinen perspektiivi on myös tärkeää menestymiselle työelämässä, sekä henkilökohtaiselle kehitykselle. (Jones 2010, 6.) Tärkeimmät motivaatiotekijät ulkomaille matkustamisessa olivat: uusien kokemusten saaminen, nähdä maailmaa, uuden kulttuurin kokeminen ja uusien näkökulmien saaminen. Amerikkalaisten yliopisto-opiskelijoiden haastattelut vahvistivat yhä uudestaan, että ”jonkin uuden kokeminen” oli yksi tärkeimmistä motivoivista tekijöistä ulkomaille lähtemisessä. (Jones 2010, 72.)

Olen huomannut opiskeluyhteisössäni, että ulkomaalaiset opiskelijat ovat enimmäkseen omissa ryhmissään, ja suomalaiset omissa. Olisi tärkeää edistää vuorovaikutusta suomalaisten ja kansainvälisten opiskelijoiden välillä. Eräs Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälinen opiskelija toteaaakin yhdessä kyselyn kysymyksessä, että ystävyysuhteet ja kommunikaatio ovat tärkeimpiä asioita kotoutumisessa. Vaikka ei tuntisi kieltä, voi kommunikoida ystävällisyyden kautta. Vaikka keskustelu olisi negatiivisesti suuntautunut, aina löytyy tapa kuunnella ja löytää ratkaisu. Kotoutuminen ottaa aikaa ja vahvistaa ihmissuhteita. Sama opiskelija kertoo myös viettäneensä Suomessa mahtavaa aikaa. 1,5 vuoden jälkeen hän on löytänyt ystäviä, ja oppinut suomalaisten tapoja. Hän on myös iloinen, että on kehittänyt itseään koulutuksellisesti ja henkilökohtaisesti, ja vaikka ei osaisi kieltä, kommunikoi ihmisten kanssa kärsivällisesti. Kommenteissa sanotaan myös, että mitä enemmän on suomalaisia ystäviä, sitä enemmän kotoutumista tapahtuu.

Mitä tulee ystävyysuhteisiin, kansainväliset opiskelijat kokivat, että ryhmätyö antoi heille mahdollisuuden saada erilaisia ystäviä, joista osa oli kotiopiskelijoita. Sitä vastoin kotiopiskelijat pyrkivät pitämään kiinni valmiista kaveriporukoista, koska heillä oli usein vain vähän aikaa tutustua uusiin ihmisiin. Tästä syystä jotkut kotiopiskelijat eivät halua sosialisoida ulkomaalaisten opiskelijoiden kanssa. Ryhmätyö oli usein opiskelijoiden ainoa kokemus kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta. Joidenkin mielestä vasta ryhmätyöskentelyn kautta tutustui kansainväliin opiskelijoihin paremmin. Erään opiskelijan mukaan tiivis ryhmätyöskentely oli alku ystävyysuhteelle, joka jatkui luokkahuoneen ulkopuolellakin. (Jones 2010,122.)

Kotimaiset opiskelijat korostivat myös tutorin tärkeää roolia sen varmistamisessa, että kansainväliset opiskelijat tulivat kuulluksi luokassa. Esimerkiksi eräs opiskelija kertoo: ”Vaikuttaa siltä, että jos tutorit eivät erityisesti ja jatkuvasti pyydä kansainvälisiä opiskelijoita osallistumaan keskusteluihin ja tarjoamaan omaa tietämystään, sitä ei tapahdu. ” (Jones 2010, 9.)

Tällä hetkellä alle puolet kansainvälisistä tutkinto-opiskelijoista on työllistynyt Suomeen vuosi valmistumisen jälkeen. Noin neljäsosa on lähtenyt maasta. On oleellista ymmärtää, että kaikenlainen sosiaalinen integroituminen edistää opiskelijoiden hyvinvointia, viihtyvyyttä ja myös työllistymistä. (Opetushallitus 2019.)

Finnish Club -kurssi vastaa osaltaan alueemme kotoutumisen kehittämistarpeisiin. Kurssin tavoitteena oli lisätä ulkomaalaisten ja suomalaisten opiskelijoiden vuorovaikutusta. Kielen oppimisen lisäksi kurssin tavoitteena oli edistää kotoutumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Finnish Club -kurssin toiminta keskittyi erityisesti kotoutumiseen vapaa-aikana. Ensimmäiselle Finnish Club -opintojaksolle ilmoittautui eri maista ja eri koulutusohjelmista olevia opiskelijoita. Opintojaksolla kehittyvät kielitaito, monikulttuurisuus- ja vuorovaikutustaidot. (CentriaBulletin 2019.)

Finnish Club -opintojakson tavoitteena oli, että opiskelija kykenisi toimimaan suomalaisen yhteiskunnan vapaa-aikaan liittyvissä sosiaalisissa tilanteissa, ja että opiskelija kykenisi käyttämään suomen kieltä työkaluna kommunikoidessaan suomenkielisten kanssa. Opintojakson palautteiden mukaan kaikki opiskelijat suosittelisivat kyseistä opintojaksoa myös muille opiskelukavereilleen. Palautteiden mukaan monet kansainväliset opiskelijat oppivat kurssilla lisää suomalaisesta kulttuurista ja perinteistä. Monilla opiskelijoilla kiinnostus suomen kielen opiskelua kohtaan ja rohkeus käyttää suomen kieltä kasvoi. Suuri osa opiskelijoista myös koki kuuluvansa porukkaan Finnish Club -kurssilla, ja kiinnostus Suomessa asumiseen kasvoi. Finnish Club -kurssi tuo kielten oppimiseen kaivattua suomen puhumisen harjoittelua. Opintojakso edistää myös Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisyyttä. Finnish Clubin toivotaan jäävän osaksi kansainvälisen centralaisen kotiutumista alueellemme. (CentriaBulletin 2019.)

5.3 Haastattelu suomalaisille opiskelijoille

Keväällä 2019 tein haastattelun kymmenelle Centria-ammattikorkeakoulun suomalaiselle opiskelijalle liittyen yhteistyöhön Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kanssa (LIITE 2). Haastattelut olivat osa harjoittelujaksoani ”Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin” -hankkeessa. Haastatelluista kolme oli liiketalouden opiskelijoita, kaksi yhteisöpedagogi -opiskelijaa, yksi sosiaalialan opiskelija, kaksi tekniikan opiskelijaa ja kaksi musiikin opiskelijaa.

Haastattelussa selvitettiin, onko opiskelija tehnyt yhteistyötä, tai tutustunut Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kanssa, ja mitkä asiat auttavat kansainvälisiin opiskelijoihin tutustumisessa. Haastattelussa kysyttiin, minkälaisia ideoita ja ehdotuksia suomalaisilla opiskelijoilla on, miten kansainvälisen opiskelijan kotoutumista voisi edistää. Suomalaisilta opiskelijoilta selvitettiin myös, mitä kieltä käyttää puhuessa kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Haastattelussa lisäksi selvitettiin, kuinka tärkeäksi kokee yhteistyön kansainvälisten opiskelijoiden kanssa, ja asian tärkeyttä pystyi arvioimaan numeroasteikolla 1 – 5. Viimeisenä kysymyksenä selvitettiin, suosittelisivatko suomalaiset opiskelijat yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa.

Kymmenestä haastatellusta Centria-ammattikorkeakoulun suomalaisesta opiskelijasta kuusi on tehnyt yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Suurin osa haastatelluista on ollut tekemisissä yhteisen kurssin tai yhteisten tapahtumien kautta. Tärkeimpänä yhteistyön muotona pidetään yhteisiä tapahtumia kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Haastatelluista kaksi on tehnyt yhteistyötä tutortoiminnan kautta. Vastauksista käy ilmi, että kansainvälisten opiskelijoiden kanssa ollaan yhteistyössä enimmäkseen yhteisten kurssien tai tapahtumien kautta. Ilman yhteistä järjestettyä tekemistä yhteistyötä ei juuri ole. Yhteistä toimintaa ja tapahtumia toivotaankin enemmän. Mielestäni Centria-ammattikorkeakoulussa pitäisi olla enemmän yhteisiä tapahtumia kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Yhteistä kieltä ja tekemistä pidettiin vastauksissa tärkeimpinä tekijöinä, mitkä auttavat kansainvälisiin opiskelijoihin tutustumisessa.

Kansainvälisen opiskelijan kotoutumisen kannalta tärkeinä asioina pidettiin yhteistä kieltä ja yhteisiä tapahtumia. Myös suomalaisia ystäviä ja ryhmäytymistä pidettiin tärkeinä. Yksi vastaajista piti tärkeänä Finnish club -kurssia. Vastauksessa mainittiin myös, että opettajat voisivat ottaa enemmän vastuuta siitä, että kansainväliset opiskelijat pääsisivät paremmin mukaan.

Kaikki haastateltavat käyttivät englantia puhuessaan kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Suomea puhuttiin silloin, jos kansainvälinen opiskelija itse halusi sitä puhua. Vastaajista yksi oli sitä mieltä, että olisi tärkeää kannustaa kansainvälisiä opiskelijoita puhumaan suomea. Yksi vastaajista puhuisi mieluummin ruotsia, jos vaan kansainvälinen opiskelija osaa, ja saksaa silloin, jos toinen on saksankielinen. Yksi vastaajista osaa japania, mutta ei juuri käytä sitä puhuessa. Yksi vastaajista osaa englannin lisäksi myös jonkun verran espanjaa ja ranskaa. Mielestäni jokaisen korkeakouluopiskelijan olisi hyvä osata englannin ja ruotsin lisäksi edes alkeita jostain kolmannelta kielestä, esimerkiksi saksasta tai ranskasta. Sujuvalla englannillakin kuitenkin pääsee jo pitkälle.

Kaikki vastaajat pitivät tärkeänä yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Vastauksissa pidettiin tärkeänä ymmärtää eri kulttuureita ja ihmisiä. Yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa pidettiin myös omaa maailmankuvaa avartavana kokemuksena. Yhteistyötä pidettiin tärkeänä myös siksi, koska jokaisessa työpaikassa tulevaisuudessa tullaan tarvitsemaan kansainvälistä osaamista. Yhteistyötä pidettiin tärkeänä myös sen takia, että se auttaa kansainvälisiä opiskelijoita integroitumaan paremmin, eikä syntyisi ”klikkejä” ulkomaalaisten ja suomalaisten välille. Yhden vastaajan mukaan Centriassa on panostettu hyvin yhteistyöhön kansainvälisten opiskelijoiden kanssa.

Kaikki haastatellut suosittelivat yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa, sillä sen myötä oma ymmärrys ja verkosto kasvaa, ja oma maailmankuva avartuu. Yhteistyössä molemmat osapuolet oppivat toisiltaan paljon ja kielitaito paranee. Yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa pidettiin hyödyllisenä myös tulevaisuuden työelämän kannalta. Yhden vastaajan mukaan yhteistyö myös vähentäisi rasismia. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että opin-tojen alusta asti pitäisi kansainvälisten opiskelijoiden kanssa olla säännöllisesti järjestettyä yhteistä toimintaa.

6 YHTEENVETO JA KEHITTÄMISIDEOITA

Opinnäytetyössä selvitettiin, mitkä tekijät vaikuttavat Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisen opiskelijan kotoutumiseen, ja kuinka tärkeinä näitä tekijöitä pidetään. Lähetin kaikille Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisille opiskelijoille kyselyn liittyen kotoutumiseen Webropolin kautta keväällä 2019. Vastauksia tuli yhteensä 57 kappaletta. Tein keväällä 2019 myös haastattelut kymmenelle Centria-ammattikorkeakoulun suomalaiselle eri alojen opiskelijalle liittyen yhteistyöhön kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Haastatteluista saadaan hyödyllistä tietoa opiskelijoiden yhteistyöstä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa.

Webropol-kyselyn vastauksissa korostui ystävyysuhteiden merkitys kotoutumisen kannalta. Kansainvälisten opiskelijoiden mielestä useimmat kotimaiset opiskelijat ovat ailahtelevaisempia ja vähemmän läsnä tunneilla. Tämän takia kaveruussuhteet heidän kanssaan saattavat jäädä pinnalliselle tasolle. Monesti kansainvälisillä opiskelijoilla onkin aktiivisempi rooli opiskeluyhteisössä. Korkeakouluopiskelijalle voi olla suuri haaste tulla toimeen uusien ihmisten kanssa, joiden taustat, kokemukset ja päämäärät eroavat omista. Kokemukset monimuotoisuudesta ja kulttuurisista eroavaisuuksista voivat toimia kuitenkin alkuna positiiviselle muutokselle. Kansainvälisten opiskelijoiden ja kotimaisten opiskelijoiden keskenään solmimat kaveruussuhteet jäävät usein pinnallisemmaksi kuin kansainvälisten opiskelijoiden keskenään solmimat ystävyysuhteet. Jotkut kansainväliset opiskelijat kokivat iän ja kypsyyden olevan esteitä kaveruussuhteiden onnistumiselle paikallisten opiskelijoiden kanssa. Monet kansainväliset opiskelijat kokivat olevansa kypsempiä kuin useimmat paikalliset opiskelijat. Asunnon sijainnilla koettiin myös olevan vaikutusta siihen, kuinka hyvin tutustuu paikallisiin opiskelijoihin. Jos asunto sijaitsi kaukana opiskelijakampukselta, oli hankalampaa tutustua paremmin paikallisiin opiskelijoihin. Korkeakouluelämä on väliaikaista, joten suurin osa opiskelijoista muuttaa muualle valmistuttuaan. Tämän takia kaikki opiskeluaikana solmitut ystävyysuhteet eivät kestä pidempään. Yhteiset kiinnostuksen kohteet vaikuttavat myönteisesti kaveruussuhteisiin kansainvälisten opiskelijoiden ja paikallisten opiskelijoiden välillä. Kansainvälisillä opiskelijoilla ja paikallisilla opiskelijoilla on yleensä keskenään vähemmän yhteisiä kiinnostuksen kohteita, kuin kansainvälisillä opiskelijoilla keskenään. (Montgomery 2010, 76 - 94.)

Sekä pääkaupunkiseudulla että muualla maassa henkilökohtaiset kontaktit maahanmuuttajiin lisäsivät suvaitsevaisuutta. Henkilöt, jotka tunsivat henkilökohtaisesti edes joitakin Suomessa asuvia ulkomaalaisia, suhtautuivat muita paremmin ulkomaalaiseen myös mahdollisina työtovereina. (Jaakkola 2009, 44.) Laaja kirjallisuus käsittelee kansainvälisen kokemuksen havaittuja etuja, joita olivat esimerkiksi; suurempi kiinnostus kansainvälisiä asioita kohtaan, lisääntynyt empatia, uudenlaisen maailmankuvan kehittyminen, lisääntynyt halu opiskella vieraita kieliä, lisääntynyt kulttuurillinen tietoisuus ja parempi ymmärrys omasta maasta. Kun opiskelijat ovat matkailijoina, monet väittävät jopa, että heidän kansainväliset kokemuksensa ovat elämää muuttavia. (Jones 2010, 71.)

Kansainvälisen kokemuksen toinen vaihe on, kun osallistujasta tulee asukas. Tässä vaiheessa on tärkeää tarkastella opiskelijoiden tunteita, toimintaa ja kohdattuja vaikeuksia. Saapuessaan määränpään ulkomailla opiskelevat osallistajat tunsivat suurta jännitystä ja onnea, mutta myös jonkin verran hermostuneisuutta ja häkeltyneisyyttä. He eivät kuitenkaan tunteneet surua eikä katumusta. Ulkomailla ollessaan opiskelijat osallistuivat lukuisiin aktiviteetteihin ja tapahtumiin. Suosituimpia aktiviteetteja olivat: ajanviettäminen ja vuorovaikutus paikallisten kanssa, kulttuurillisten perinneruokien syöminen, sekä vierailu historiallisissa ja muissa merkittävissä kohteissa. On laajasti todettu kirjallisuudessa, että kansainvälinen matkailu voi olla elämää mullistava monella tapaa. Tutkimuksen osallistajat kommentoivat seuraavasti: ”Uskon, että reissu ja kokemukseni ulkomailla ovat muuttaneet elämäni.” ”Ajattelen täysin eri tavalla nyt kun olen palannut.” ”En olisi koskaan uskonut, että se muuttaisi minua niin paljon kuin se teki, todellakin näkemykseni elämästä muuttui.” ”Se on mahdotonta kenellekään mennä tämänkaltaiselle matkalle, ettei olisi muuttunut tai vaikuttanut mitenkään.” (Jones 2010, 74.)

Joissakin tapauksissa kansainvälinen matkailu ei vain auta matkustajaa ymmärtämään paremmin itseään, vaan voi myös auttaa pääsemään yli henkilökohtaisista kriiseistä ja epäilyksistä, ja luo uuden alun. Ulkomaille lähteminen saattaa sisältää myös tarpeen henkilökohtaiselle muutokselle, ja itsereflektiolle. Tutkimus osoittaa, että ulkomaisissa ohjelmissa tapahtuva itsensä löytäminen ja henkilökohtainen kehitys ovat hyvin subjektiivisia kokemuksia, ja vaihtelevat riippuen osallistujasta. Kun enemmistö uskoi, että tällä on ollut merkittävä vaikutus heidän elämäänsä, ja se auttoi heitä löytämään enemmän itsestään, ja maailmasta, toiset vastaajat eivät tunteneet samoin. Yksi osallistujista ilmoitti: ”Kokemuksen vaikutus elämääni oli melko

vähäinen. Kokemukseni mukaan olin sama sekä ennen matkaa, että sen jälkeen.” Suurin osa vastaajista mainitsi kuitenkin merkittävistä muutoksista elämässään ja uskomuksissaan liittyen kansainvälisiin kokemuksiin: ”Kypsyin paljon, ja nyt näen asiat kokonaan uudessa valossa.” ”Minusta tuli paljon itsenäisempi ja itsevarmempi.” ”Ulkomailla vietetty aika muutti ehdottomasti elämäni oman henkilökohtaisen kehitykseni kannalta – koulutuksellisesti, psykologisesti, emotionaalisesti.” ”Sitä mitä opit ja koet, ei voida opettaa oppitunnilla!” (Jones 2010, 78 - 80.)

Suomen kielen oppimista pidettiin Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden mielestä tärkeänä kotoutumista edistävänä tekijänä. Kielitaidon kehittymisen tukeminen on tärkeää. On myös oleellista pohtia, missä paikassa kieltä oppii parhaiten. Monet aikuiset maa-hanmuuttajat ovat sanoneet, että he oppivat parhaiten kieltä työssä, jossa he kokevat samalla aikaa asioita, joista puhutaan. (Aunola 2004, 170.) Kieltä pidetään keinona oppia elämään toisten kanssa, ja oppia uutta kulttuuria. Englannin kieltä pidetään kansainvälisenä kielenä, joka voi antaa opiskelijoille mahdollisuuden päästä globaalimmalle areenalle. Opiskelijat pitävät englannin kielen taitojen kehittämistä erittäin tärkeänä. Oppiakseen vierasta kieltä, olisi hyvä asua ulkomailla, ja olla vuorovaikutuksessa paikallisten ihmisten kanssa. (Montgomery 2010, 101.)

Kansainvälisten opiskelijoiden täytyy tulla toimeen kulttuurillisen ja kielellisen sopeutumisen kanssa, ja näin ollen saattaa jäädä vähemmän aikaa sosiaalisille aktiviteeteille. Kielitaito, korkeat elinkustannukset ja ”kaljakulttuuri” kaikki osaltaan saattavat lisätä sosiaalista eristäytyneisyyttä. Kansainvälisen opiskelijan huono kielitaito kasvattaa muureja tutustumisessa paikallisiin opiskelijoihin. Toisaalta yhteinen huumori ja drinkillä käyminen ovat keinoja, joiden avulla on helpompi tutustua toisiin opiskelijoihin. Opiskelijat hakevat tukea kuitenkin eniten heiltä, keiden kanssa he kokevat kulttuurillista yhteenkuuluvuutta. Kansainväliset opiskelijat kehittävät todennäköisimmin suhteita omiin kansallisiin ryhmiinsä ja toisiin kansainvälisiin opiskelijoihin. (Jones 2010, 157.)

Joillekin kansainvälisille opiskelijoille pubiin ja juomiseen liittyvä sosiaalinen elämä voi olla ongelmallista. Juomisen ilmiötä pidetään voimakkaasti pohjoiseurooppalaisena käyttäytymismal-

lina, joka on suunniteltu kannustamaan ihmisiä tulemaan sosiaalisemmiksi ja ystävällisemmiksi. Juominen on myös kulttuurinen asia; joissakin kulttuureissa humalaan juominen on häpeällistä. Mutta Pohjois-Euroopassa ihmiset usein juovat itsensä humalaan tullakseen sosiaalisemmaksi. (Montgomery 2010, 90.)

Suomalaiset opiskelijat eristäytyvät helposti, kontakteja saisi olla enemmän. Vierautta pelätään eikä välttämättä haluta tutustua. Kielen suhteen ollaan arkoja. Toki asenteissa on eroja. Ryhmytyminen vaatii opettajalta osaamista, tukea ja ohjausta. (Hiltunen 2012, 110.)

Webropol-kyselytutkimuksen ja haastatteluiden tekeminen oli mielenkiintoista, ja kyselyn vastaukset antoivat itsellenikin uusia näkökulmia kansainvälisten opiskelijoiden kokemuksiin. Kyselyn vastauksista esiin tulleet kehittämissuhteet olivat enimmäkseen samoja, mitä olen itsekin huomannut, että pitäisi parantaa. Mielestäni Finnish Club -opintojakso oli hyödyllinen kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumisen kannalta. Finnish Club -kurssin kautta myös siihen osallistuneet suomalaiset opiskelijat tutustuivat enemmän kansainvälisiin opiskelijoihin. Itsekin koin, että Finnish Club -kurssi auttoi solmimaan kontakteja paremmin kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Opiskelujen aikana muuten kansainvälisten opiskelijoiden kanssa ei ole juuri tullut tehtyä yhteistyötä, muuten kuin satunnaisilla kursseilla. Opinnäytetyön tuloksista saadaan hyödyllistä tietoa Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumisesta opiskelukaupunkiinsa. Tietoja voidaan hyödyntää Centria-ammattikorkeakoulun eri hankkeissa, sekä kaikkien niiden vastuuhenkilöiden parissa, jotka työskentelevät kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Opinnäytetyön tulosten avulla osataan hahmottaa paremmin, mitä kansainväliset ammattikorkeakouluopiskelijat tarvitsevat uudessa opiskelukaupungissaan. Opinnäytetyön tulosten avulla voidaan kehittää Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden viihtyvyyttä niin opinnoissa, kuin vapaa-ajallakin.

Mielestäni kansainvälisten opiskelijoiden viihtyvyyttä ja kotoutumisen laatua korkeakouluissa tulisi säännöllisin väliajoin mitata, esimerkiksi kyselytutkimuksen avulla. Näin voitaisiin varmistaa mahdollisimman laadukas kotoutumiskokemus kansainväliselle opiskelijalle. "Jotta Suomi olisi houkutteleva maa kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille, maahantulon prosessien tulee olla toimivia. Entistä useamman Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneen tulisi myös työllistyä

Suomeen. Siten vastattaisiin työvoimatarpeeseen ja kansainvälisten opiskelijoiden toiveisiin.”
(Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.)

LÄHTEET

Ahokas, L. 2010. Maahanmuuttajien demokraattisen osallistumisen ja integroitumisen edistäminen. EPACE-teemajulkaisu: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Aunola, U. 2004. Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Opetushallitus. Helsinki: Hakapaino Oy.

CentriaBulletin 2019. Muuraiskangas T. Finnish Clubista hyvinvointia, kotoutumisen edistämistä, monikulttuurisuustaitoja, ja suomen kielen oppia paikalliseen tapaan. Saatavissa: [Finnish Clubista hyvinvointia, kotoutumisen edistämistä, monikulttuurisuustaitoja ja suomen kielen oppia paikalliseen tapaan \(centriabulletin.fi\)](https://centriabulletin.fi). Viitattu 29.4.2021.

Centria International 2020. Centria Ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://web.centria.fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta>. Viitattu 11.5.2020.

Centria TKI 2021. Centria Ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://tki.centria.fi/hanke/osallisuudella-ja-yhteistyolla-sujuviin-oppimispolkuihin/1896>. Viitattu 20.4.2021.

De Wit, H., Agarwal, P., Said, M. E., Sehoole, M. T. & Sirozi, M. 2008. The Dynamics of International Student Circulation in a Global Context. Rotterdam: Sense Publishers.

Hiltunen, S. 2012. Maahanmuuttajan matka suomalaiseen yhteiskuntaan. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. 20., uudistettu painos. Porvoo: Kirjayhtymä Oy.

InfoFinland 2021. Suomi sinun kielelläsi. Saatavissa: [Suomi sinun kielelläsi - InfoFinland](https://infofinland.fi). Viitattu 10.5.2021.

Jaakkola, M. 2009. Maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta, Asennemuutokset 1987-2007. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Jones, E. 2010. Internationalisation and the student voice. New York: Routledge.

Maahanmuuttovirasto 2021. Opiskelu Suomessa. Saatavissa: [Opiskelu Suomessa - Maahanmuuttovirasto \(migri.fi\)](https://migri.fi). Viitattu 24.1. 2021.

Maahanmuuttovirasto 2019. Sanasto. Saatavissa: https://migri.fi/sanasto#M_fi. Viitattu 30.8.2019.

Montgomery, C. 2010. Understanding the International Student Experience. London: Universities into the 21st Century.

Nardon, L. 2017. Working in a Multicultural World. Canada: University of Toronto Press.

Opetushallitus 2018. International Student Barometer. Faktaa Express. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/faktaa_express_6a_2018.pdf. Viitattu 29.10.2020.

Opetushallitus 2019. Mikä saisi kansainvälisen opiskelijan juurtumaan paremmin Suomeen? Saatavissa: [Mikä saisi kansainvälisen opiskelijan juurtumaan paremmin Suomeen? | Opetushallitus \(oph.fi\)](#). Viitattu 26.3.2021.

Opetushallitus 2020. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Suomen korkeakouluissa. Saatavissa: [Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Suomen korkeakouluissa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#). Viitattu 4.12.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. Kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden maahantuloa ja integroitumista sujuvoitetaan yhteistyöllä. Saatavissa: <https://minedu.fi/-/kansainvalisten-korkeakouluopiskelijoiden-maahantuloa-ja-integroitumista-sujuvoitetaan-yhteistyolla>. Viitattu 31.8.2020.

Peda.net. 2018. Kulttuurin määritelmiä. Saatavissa: [Kulttuurin määritelmiä \(peda.net\)](#). Viitattu 9.2.2021.

Rasilainen, L. 2016. Kotoutuminen kuntoon. Ehdotuksia kotoutumista tukevan koulutuksen parantamiseksi. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry.

Study in Finland 2021. Finnish National Agency for Education. Saatavissa: [Frontpage | Study in Finland](#). Viitattu 10.5.2021.

THL Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus 2019. THL. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/kotoutuminen-ja-osallisuus>. Viitattu 22.1.2019.

Tilastokeskus, 2020. Maahanmuuttajat väestössä. Saatavissa: [Maahanmuuttajat väestössä | Tilastokeskus \(stat.fi\)](#). Viitattu: 7.12.2020.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2014. Kotouttamisen keskeiset käsitteet. Saatavissa: <https://kotouttaminen.fi/keskeiset-kasitteet>. Viitattu 4.11.2020.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015. Maahanmuuttajien psyykkistä hyvinvointia ja mielenterveyttä edistävät tekijät ja palvelut. Systemaattinen tutkimuskatsaus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja.

Vaarala, H. & Kyckling, E. 2017. Kansainvälinen opiskelija – kuka olet, minne menet? Kieliverkosto. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: [Kansainvälinen opiskelija – kuka olet, minne menet? — Suomi \(kieliverkosto.fi\)](#). Viitattu: 30.11.2020.

Valtioneuvosto 2018. Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma tähtää työvoiman maahanmuuton vahvistamiseen. Valtioneuvoston viestintäosasto. Saatavissa: [Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma tähtää työvoiman maahanmuuton vahvistamiseen \(valtioneuvosto.fi\)](#).

LIITE 1/2

2. How successful is this done for example by Centria? (1-5)

	1	2	3	4	5
Sufficient information about Finland	☐	☐	☐	☐	☐
Sufficient information about Centria's studies	☐	☐	☐	☐	☐
Interesting education supply	☐	☐	☐	☐	☐
Home comfort	☐	☐	☐	☐	☐
Friendships	☐	☐	☐	☐	☐
Connections	☐	☐	☐	☐	☐
Feeling of being safe	☐	☐	☐	☐	☐
Meaningful leisure time	☐	☐	☐	☐	☐
Good practice opportunities	☐	☐	☐	☐	☐
Good job opportunities	☐	☐	☐	☐	☐
Finnish language studies	☐	☐	☐	☐	☐

3. Which things help in learning culture?

- Friends
- Connections, for example sponsoring family
- Meaningful recreation
- Interesting education supply
- Finnish language studies
- Volunteering
- Internship
- Job

LIITE 1/3

4. How could you learn Finnish language the best?

- By talking
- By reading
- By writing
- Something else

5. How can school, hobbies and workplace promote integration? Comments or development ideas.

6. Background information:

Gender:

- Woman
- Man
- Other
- Prefer not to answer

7. Age:

- Under 25 years
- 25-35 years
- 36 years or older

LIITE 1/4

8. Which continent are you from?

- Europe
- North America
- South America
- Asia
- Africa
- Australia

9. Type of accommodation:

- I live alone
- I live with another foreigner
- I live with Finn

10. How long have you been in Finland?

- 0-6 months
- 7-12 months
- Over a year

Haastattelu Centria-ammattikorkeakoulun suomalaisille opiskelijoille

1. Oletko tehnyt yhteistyötä, tai tutustunut, Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden kanssa? Jos olet tehnyt yhteistyötä, niin minkälaista?
2. Mitkä asiat auttavat kansainvälisiin opiskelijoihin tutustumisessa? Perustelut.
3. Minkälaisia ideoita ja ehdotuksia sinulla on, miten kansainvälisen opiskelijan kotoutumista voisi edistää? Perustelut.
4. Mitä kieltä tai kieliä käytät puhuessasi kansainvälisten opiskelijoiden kanssa?
5. Kuinka tärkeäksi koet yhteistyön kansainvälisten opiskelijoiden kanssa? (Numeroasteikolla 1 – 5)
6. Suositteisitko, ja miksi, suomalaisille opiskelijoille yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa?

5. How can school, hobbies and workplace promote integration? Comments or development ideas.

Vastaukset:

-Because you're with people from this country.

-Provide enough information.

-The activities mentioned above can help in integration in the sense that it gives the person a feeling of belonging and involvement through the process of fulfilling certain tasks and responsibilities.

-More sport meeting can be held during the school period such as football game, basketball game and so on. Because the object of promoting integration is people, there should be a factor, place, platform where people can interact with each other.

-more activity to connect international and natives student.

-I think by creating an avenue for interactions, programme for language empowerment.

-Make a classes with Finnish ppl for better integration

-provision of Jobs and internships. Finnish language studies should not be a test of knowledge.

-involve students into speaking activities

-Opening more opportunities for international students to get familiar with practice work. Having more activities to all international student equally NOT ONLY AIMING on the exchange students as Centria has always done so far.

-way of teaching promote integration.

-Encouraging students to be more friendly

-The idea of connection, belonging are vital. With the activities from school, networking from social activities, joining to the meaningful hobbies, internship and job, students can adapt more quickly with Finnish lives.

-Friendship and communication is the most important for integration. Maybe we don't know the language but we do communicate with kindness. For any reason, the conversation is negatively triggered, there is always the way of listening and figure out solution. Integration is slowly take time and bonding relationship. I think I have great time in Finland. After 1,5 years, I make friend and learn the way of Finnish people. I glad that I was improving myself I'm education and personal. Though I can't speak the language, I patiently communicate.

LIITE 3/2

- Bringing or organizing activities that will involve all students from different cultures not minding their cultural background.
- Suggest some workplace to students.
- It involves you in a new environment more efficiently
- Sports Can promote integration
- Encourage and facilitate the learning of Finnish language.
- More Finnish courses for other students than nursing, please. I know that it's hard to find job practice or internship in Kokkola, and teachers are doing their best, but we really need more, maybe in Helsinki or Pietarsaari could be good. Centria is doing well about the other aspects.
- To take the opinion from centri's students about school, hobbies and need more seminar about workplace.
- More Finnish friends -> More integration.